Inkoop sociaal domein

Centraal Gelderland

Wmo

Wmo + jeugd

Jeugd

Toelichting overeenkomst Jeugdhulp

Individuele voorzieningen Jeugdhulp

2026

Gemeente Arnhem · gemeente Barneveld · gemeente Buren · Gemeente Duiven · gemeente Lingewaard · gemeente Overbetuwe · Gemeente Renkum · gemeente Rheden · Gemeente Rozendaal · gemeente Wageningen · gemeente Westervoort · Zevenaar

Toelichting
Overeenkomst

Individuele voorzieningen
Jeugdhulp

Versiebeheer:

1.4	Oktober 2025	Ketenbureau	Tekstuele wijzigingen
1.3	November 2024	Ketenbureau	Doorvoeren grammaticale wijzigingen en tekstconformiteit met CSW, wijziging n.a.v. jurisprudentie inzake geschillenbeslechting en nieuw Model Algemene Inkoopvoorwaarden VNG.
1.2	Juni 2024	Ketenbureau	Nieuwe versie toelichting CS Jeugd 1.2

Inhoudsopgave

Inleiding

De VNG stelde op 2 december 2022 een contractstandaard vast. De standaard helpt bij minder administratie bij het inkopen van jeugdhulp. Gemeenten en jeugdhulpaanbieders werkten samen aan deze standaard. Zij stemden landelijk af met elkaar. De stuurgroep van het Ketenbureau i-sociaaldomein keurde de standaard goed. In de stuurgroep zitten VNG, VWS en branchеverenigingen.

Gemeenten gebruiken deze standaard als opdrachtgever bij het inkopen van jeugdhulp.

De contractstandaard bestaat uit:

1. een overeenkomst met deel 1, 2 en 3;
2. een inkoopdocument.

Dit document legt de overeenkomst stap voor stap uit.

Overwegingen

De overwegingen laten zien hoe partijen de overeenkomst sluiten en hoe zij de overeenkomst interpreteren. De overwegingen lichten toe welke doelen partijen hebben en hoe ze samenwerken.

De overwegingen sluiten aan op:
– verplichtingen uit de Jeugdwet,
– de inkoopprocedure,
– de gekozen uitvoeringsvariant,
– en algemene doelstellingen voor jeugdhulp.

Partijen mogen deze overwegingen aanvullen met extra punten uit hun eigen gemeente of regio.

Kiest de opdrachtgever voor een Europese aanbestedingsprocedure? Dan moet zij meestal een SAS-procedure gebruiken. De Aanbestedingswet 2012, artikel 2.38 lid 2, verplicht dit. Alleen als de gemeente anders beslist, geldt dit niet. Volgens de wet moet de gemeenteraad dit besluit nemen. Gemeenten mogen daarnaast altijd kiezen voor een toelatingsprocedure of een subsidieprocedure. Deze contractstandaard hoort bij een overeenkomst na een SAS-procedure of na een toelatingsprocedure.

Sinds de Wet maatschappelijk verantwoord inkopen Wmo 2015 en Jeugdwet geldt dat gemeenten bij een SAS-procedure geen EMVI-criterium meer hoeven te gebruiken. Hiervoor is een handreiking SAS zonder EMVI geschreven. Gebruikt de gemeente in een SAS-procedure toch het EMVI-criterium? Dan moet zij inschrijvingen laten toetsen aan dat criterium. Gemeenten mogen jeugdhulp overigens nooit gunnen op alleen de laagste prijs.

De overwegingen geven ook aan welke uitvoeringsvariant partijen kiezen. De definities van uitvoeringsvarianten staan in een handreiking van het Zorginstituut Nederland.

- **Inspanningsgericht:** gemeente en jeugdhulpaanbieder spreken af wat en hoeveel de jeugdhulpaanbieder levert in een vaste tijdseenheid en rekenen ook af op die geleverde tijdseenheden.
- **Outputgericht:** gemeente en jeugdhulpaanbieder spreken af welk resultaat nodig is, maar niet hoe de jeugdhulpaanbieder dat resultaat bereikt en rekenen af als het resultaat is bereikt.
- **Taakgericht:** gemeente geeft een opdracht voor een groep jeugdigen en krijgt daar een budget voor. De jeugdhulpaanbieder bepaalt zelf de manier van uitvoering. Bij taakgericht werken hoeft de jeugdhulpaanbieder geen verantwoording per jeugdige af te leggen.

In de overeenkomst is de partijaanduiding opdrachtgever en opdrachtnemer gebruikt. Dit om verwarring te voorkomen. Het begrip jeugdhulpaanbieder wordt in de Jeugdwet gebruikt voor zowel hoofdaannemer als onderaannemer en uit de overeenkomst moet duidelijk blijken dat het gaat om een overeenkomst tussen de jeugdhulpaanbieder als opdrachtnemer en de jeugdhulpaanbieder als onderaannemer. In deze toelichting wordt nog wel gesproken over gemeenten en jeugdhulpaanbieders.

De overeenkomst bevat ook afspraken over prestaties en tarieven of over prestaties en het taakgerichte budget. Deze afspraken maken deel uit van de kernbedingen. De

contractstandaard schrijft niet voor hoe gemeenten deze kernbedingen precies invullen. Gemeenten en jeugdhulpaanbieders leggen deze invulling vast in deel 1 en/of deel 2 van de overeenkomst. Bij gelijke afspraken voor alle jeugdhulpaanbieders gebruiken ze deel 1. Bij verschillende afspraken tussen meerdere jeugdhulpaanbieders gebruiken ze deel 2. De gemeente stemt de inhoud van deze kernbedingen af op de verordening die zij heeft vastgesteld.

Definities

- De contractstandaard gebruikt definities uit de geldende wet- en regelgeving. Ook gelden de definities uit de gemeentelijke verordening. Zo voorkomen gemeente en jeugdhulpaanbieder dat zij zelf definities maken. Dat is niet nodig als de wet het begrip al uitlegt.
- Begrippen in de overeenkomst zonder definitie in de wet, kunnen partijen hier definiëren.
- Voor fraude gebruikt de overeenkomst een aangepaste tekst van VNG Naleving.
- Voor gepast gebruik gebruikt de overeenkomst de definitie uit WLZ-overeenkomsten van zorgkantoren.
- Voor (a)specifiek en generiek toewijzen volgt de overeenkomst de uitleg uit de Handreiking Uitvoeringsvarianten iWmo en iJw, versie 1.3, p. 5 van Zorginstituut Nederland.
- De contractstandaard gebruikt het begrip microonderneming zoals gedefinieerd in aanbeveling 2003/361/EG.

Deel 1: Bepalingen die gelden tussen de opdrachtgever en alle opdrachtnemers waarmee de opdrachtgever een overeenkomst sluit

De overeenkomst in de contractstandaard bestaat uit drie delen. Dat is gedaan om aan te sluiten bij hoe zorgkantoren werken. Die gebruiken ook meerdere delen in hun contracten. Deze standaard wijkt wel iets af van hoe zorgkantoren dat precies doen.

- Deel 1:
  Bevat afspraken tussen de gemeente en alle jeugdhulpaanbieders die een overeenkomst krijgen. Dus of er nu één of meerdere jeugdhulpaanbieders zijn: dit deel geldt voor iedereen.
    - Deel 1 bevat een aantal vaste elementen (artikel 1.1 voorwerp van de overeenkomst, artikel 1.2 hiërarchie van documenten, artikel 1.3 looptijd). Hier mag de gemeente alleen *invullen*.
    - Daarnaast kent deel 1 een aantal *opties* (artikel 1.4 herzieningsclausules tot en met artikel 1.9 social return on investment). Deze opties regelen een aantal onderwerpen die als gemeenten die willen regelen, dan moet dat in Deel 1 met deze opties. Denk aan herzieningsclausules, bestedingsruimtes, opzegging bij onvoldoende inzet, 18-/18+, Bibob en social return on investment. Sommige opties moet de gemeente *uitwerken*, andere mag de gemeente alleen *invullen*.
    - Tot slot mag de gemeente deel 1 aanvullen met andere bepalingen, maar deze mogen niet in strijd komen met de bepalingen uit deel 1 of deel 3 van de contractstandaard Jeugdhulp.

- Deel 2:
  Bevat maatwerkafspraken tussen de gemeente en één specifieke jeugdhulpaanbieder. Alleen van toepassing als er meerdere jeugdhulpaanbieders zijn gecontracteerd en de gemeente met individuele jeugdhulpaanbieders aanvullende, individuele afspraken wil maken.

- Deel 3:
  Bevat de standaardafspraken. Deze gelden altijd voor alle gemeenten en

jeugdhulpaanbieders in Nederland als zij een overeenkomst sluiten voor jeugdhulp. Deel 3 vormt de kern van de contractstandaard.

Artikel 1.1 – Voorwerp van de overeenkomst

Inhoud:

- Partijen spreken af voor welke vormen van jeugdhulp deze overeenkomst geldt.
- De gemeente noemt eerst de toepasselijke hoofdcategorieën uit artikel 1.1 van de Jeugdwet. Daarna beschrijft de gemeente welke specifieke jeugdhulp de aanbieder gaat leveren die bij die categorieën hoort. Deze hulp hoort bij het kernbeding van de overeenkomst.
- Een kernbeding beschrijft wat de jeugdhulpaanbieder levert, welke kwaliteit dat heeft en wat hij betaald krijgt. Het beschrijft dus ook wat de gemeente betaalt en wat deze geleverd krijgt en welke kwaliteit dat heeft.
- Artikel 6:227 van het Burgerlijk Wetboek zegt dat afspraken duidelijk moeten zijn. De gemeente moet helder maken waarvoor zij betaalt. De jeugdhulpaanbieder moet weten welke jeugdhulp hij daarvoor moet leveren.

Artikel 1.2 – Hiërarchische volgorde documenten

Ratio:

- De contractstandaard volgt hier de volgorde die gemeenten meestal gebruikten vóór standaardisering.
- Partijen mogen bijlagen toevoegen, maar niet de volgorde zelf veranderen.
- Sommige gemeenten gebruiken een 'nadere overeenkomst' (NOK). Die NOK komt dan op de tweede plek in de volgorde. Gemeenten die geen NOK gebruiken, hoeven hier niets mee te doen.
- Niet elke gemeente gebruikte vóór standaardisatie de VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden. Dat betekende dat jeugdhulpaanbieders telkens andere voorwaarden moesten controleren. Met deze standaardisatie zijn die verschillen er niet meer. De contractstandaard verklaart namelijk de VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden van toepassing. Deze modelvoorwaarden regelen al veel juridische afspraken. Rechters hebben deze algemene inkoopvoorwaarden in eerdere zaken ook al goedgekeurd.

Inhoud:

- Alle bijlagen horen officieel bij de overeenkomst. Deze bijlagen volgen een vaste volgorde van belangrijkheid. De overeenkomst zelf heeft altijd de hoogste waarde.
- Gemeenten kunnen extra bijlagen toevoegen aan hun inkoopdocument, maar de volgorde niet wijzigen.
- Bij tegenstrijdige bepalingen in de bijlagen geldt dat bepalingen in een bijlage hoger in de volgorde voorgaat.

Artikel 1.3 – Looptijd

Ratio:

- Alleen de gemeente mag de overeenkomst verlengen. De gemeente is immers wettelijk verantwoordelijk voor passende jeugdhulp. Het is dan niet logisch dat jeugdhulpaanbieders verlenging kunnen afdwingen.

- De gemeente mag maar een beperkt aantal keren verlengen. Bij Europese aanbestedingen zijn overeenkomsten voor onbepaalde tijd namelijk niet toegestaan. Bij toelatingsprocedures mét tussentijdse instroom lijkt dat wél mogelijk.
- De contractstandaard biedt drie opties voor tussentijdse opzegging. Optie 1 en 3 zijn gelijkwaardig voor beide partijen. Optie 2 geeft vooral de gemeente het recht om op te zeggen.
- Het advies aan gemeenten is jeugdhulpaanbieders niet te weinig rechten te geven, anders sluiten zij mogelijk geen overeenkomst.
- Om fouten te voorkomen wordt de looptijd alleen in de overeenkomst vermeld. In het inkoopdocument wordt daarom verwezen naar het desbetreffende artikel in de overeenkomst over de looptijd.

Inhoud:
- De looptijd moet redelijk zijn, zeker bij overeenkomsten na Europese aanbestedingsprocedures en bij toelatingsprocedures zónder tussentijdse toetreding.
- Als de gemeente niet op tijd verlengt, als die optie er is, stopt de overeenkomst overigens automatisch.
- Verlengen mag alleen via artikel 1.3.3. Partijen mogen geen andere verlengingsopties opnemen in de overeenkomst.
- De gemeente moet kunnen bewijzen dat de jeugdhulpaanbieder de verlenging heeft ontvangen (‘ontvangst-theorie’ het Burgerlijk Wetboek).
- Partijen kiezen: niemand mag opzeggen, alleen de gemeente of beide partijen. Deze keuze hangt vaak samen met het soort hulp in de overeenkomst. Hoe complexer de jeugdhulp, hoe afhankelijke partijen van elkaar zijn, hoe meer ‘horizontaliteit’ wenselijk is in de overeenkomst.

[Optioneel:] Artikel 1.4: Herzieningsclausule

Ratio:
- Artikel 1.4 is optioneel. Als de gemeente en de jeugdhulpaanbieder een afspraak willen maken over hoe zij de overeenkomst later kunnen aanpassen, dan moeten zij dit artikel gebruiken. Zo weten beide partijen waar die afspraken staan en hoe ze zijn opgebouwd.
- De manier waarop het artikel is opgesteld, sluit aan bij artikel 2.163c van de Aanbestedingswet 2012.
- Ook als de overeenkomst via een toelatingsprocedure is gesloten, vraag de contractstandaard dat je hiermee rekening houdt. Het is belangrijk dat de gemeente altijd goed kijkt naar het aanbestedingsrecht én naar de beginselen van behoorlijk bestuur. Bij een toelatingsprocedure hoeft de gemeente alleen aan die laatste regels te toetsen.
- Als de gemeente de overeenkomst wijzigt op een manier die niet is toegestaan, kan dat onrechtmatig zijn. Zelfs als die wijziging in dit artikel staat.
- Als een jeugdhulpaanbieder later de wijziging niet aanvaardt, dan geldt die wijziging als een opzegging van de overeenkomst, tenzij partijen anders zijn overeengekomen in de wijzigingen zelf.

Inhoud:
- Als de Aanbestedingswet 2012 geldt voor (het sluiten van) de overeenkomst, dan moet de gemeente elke wijziging toetsen aan hoofdstuk 2.5 van die wet. De wijzigingen

moeten passen binnen artikel 2.163c Aanbestedingswet 2012. In dat artikel staat dat de gemeente duidelijk moet maken:
  - wat voor soort wijzigingen mogelijk zijn (aard),
  - hoe groot die wijzigingen kunnen zijn (omvang), en
  - onder welke voorwaarden de gemeente daarvan gebruik mag maken (voorwaarden).
- De gemeente mag de algemene aard van de opdracht zelf niet veranderen, ook niet met herzieningsclausules. Het is niet helemaal duidelijk wat de wetgever daarmee bedoelt. Wellicht bedoelt deze dat de gemeente de opdracht niet zó mag veranderen dat ook andere jeugdhulpaanbieders interesse zouden hebben gehad als ze dat vooraf wisten.
- Het is in ieder geval niet mogelijk een wijziging op te nemen van de inspanningsgerichte of outputgerichte uitvoeringsvariant naar een taakgerichte uitvoeringsvariant en andersom.
- Als de jeugdhulpaanbieder de wijziging niet aanvaardt, dan geldt die weigering als een opzegging van de overeenkomst. Partijen kunnen anders overeenkomen in de wijziging zelf.
- Als de gemeente later wil gaan werken met bestedingsruimtes (zoals bedoeld in artikel 1.5), dan moet zij dat in dit artikel opnemen. De gemeente moet dan beschrijven:
  - wat de aard is van die wijziging (bijvoorbeeld: invoeren van een bestedingsruimte),
  - hoe groot die mag zijn (bijvoorbeeld: een percentage dat de waarde van de bestedingsruimte mag vertegenwoordigen),
  - en onder welke voorwaarden die wijziging mag plaatsvinden (bijvoorbeeld: na overleg met jeugdhulpaanbieders).

[Optioneel:] Artikel 1.5: Bestedingsruimte

Ratio:

- Soms stelt de gemeente een bestedingsruimte in per jeugdhulpaanbieder. Dit heet in de praktijk ook wel ‘budgetplafond’. Dat betekent dat een jeugdhulpaanbieder jeugdhulp mag leveren tot een bepaald bedrag. Als dat bedrag is bereikt, dan is nieuwe jeugdhulp voor eigen rekening en risico van de aanbieder.
- In dit artikel staat hoe gemeenten en jeugdhulpaanbieders met bestedingsruimtes moeten omgaan. De contractstandaard zegt niets over of het wenselijk is om met bestedingsruimtes te werken, maar als partijen dat doen, dan moeten ze zich aan deze regels houden. Er zijn regels opgenomen om gemeenten, jeugdhulpaanbieders én jeugdigen te beschermen.
- Ook als een bestedingsruimte is bereikt, blijft de gemeente verantwoordelijk voor passende jeugdhulp volgens de Jeugdwet.

Inhoud:

Artikelen 1.5.1 en 1.5.2:

- De gemeente kiest zelf of ze een bestedingsruimte instelt. Dat hoort bij haar beleidsvrijheid. De bestedingsruimte geldt alleen bij de inspanningsgerichte of outputgerichte variant. De taakgerichte uitvoeringsvariant kent immers een totaalbudget voor de opdracht.
- De jeugdhulpaanbieder mag binnen de ruimte jeugdhulp leveren. Daarboven betaalt de gemeente in principe niet, behalve in uitzonderingen.
- De gemeente moet de jeugdhulpaanbieder op tijd informeren:

    - 6 maanden van tevoren mag de jeugdhulpaanbieder zijn mening geven (zienswijze),
    - 3 maanden van tevoren moet de gemeente een besluit nemen over het bedrag.
- De afspraak over het bedrag geldt voor een specifieke jeugdhulpaanbieder en neemt de gemeente op in deel 2 van de overeenkomst (per individuele jeugdhulpaanbieder dus).

Artikel 1.5.3:

- In dit artikel staan de stappen die de gemeente moet zetten:
    - Een bestedingsruimte geldt meestal van 1 januari tot 31 december.
    - De gemeente mag ook halverwege het jaar starten met een bestedingsruimte.
    - Dan moet zij ruim op tijd de jeugdhulpaanbieder informeren:
        - over het voornemen,
        - het proces,
        - de informatie-uitwisseling,
        - en het moment waarop het besluit komt.
    - Als de gemeente een bestedingsruimte wil verlengen, dan gelden dezelfde regels opnieuw.

Artikelen 1.5.4 en 1.5.5:

- De gemeente kijkt elk jaar opnieuw of de bestedingsruimte nog past. Ze houdt rekening met:
    - Hoeveel jeugdigen hulp nodig hebben.
    - Hoe de omzet zich ontwikkelt.
    - Wat in eerdere jaren is geleverd.
    - Verwachte groei of krimp.
    - Het aanbod van producten of diensten.
    - Afspraken over trajectomvang en samenwerking.
- Daarnaast maken partijen samen een plan waarin staat wat de gevolgen zijn van de bestedingsruimte, bijvoorbeeld voor:
    - administratie,
    - bestaande cliënten,
    - jeugdigen op de wachtlijst,
    - nieuwe cliënten met een beschikking,
    - hoogcomplexe zorg (die altijd doorgaat),
    - signalering en communicatie.

Artikel 1.5.6:

- De jeugdhulpaanbieder levert de jeugdhulp zoals afgesproken in artikel 1.1, maar wel binnen de bestedingsruimte.

Artikel 1.5.7:

- De gemeente bewaakt de ruimte. Bij aspecifieke toewijzingen ligt die taak bij de jeugdhulpaanbieder.
- Als 70% van de ruimte is bereikt, moeten partijen binnen 2 weken overleggen.

- De gemeente kan besluiten de ruimte aan te passen. Alleen als die wijziging schriftelijk is vastgelegd in een addendum bij deel 2, betaalt de gemeente hulp boven het maximum.

Artikel 1.5.8:

- Als een jeugdhulpaanbieder meerdere bestedingsruimtes heeft (bijvoorbeeld voor verschillende soorten hulp), mag hij ze combineren. Dat mag alleen als:
  - dit geen wezenlijke wijziging is volgens de Aanbestedingswet 2012 (bij een Europese aanbestede overeenkomst),
  - en als de gemeente vooraf schriftelijk toestemming geeft.

Artikel 1.5.9:

- Als het maximum is bereikt, mogen partijen samen besluiten dat de jeugdhulpaanbieder tijdelijk geen nieuwe jeugdigen aanneemt (cliëntenstop). Die afspraak geldt alleen voor dat deel van de overeenkomst. De jeugdhulpaanbieder hoeft dan niet meer elke jeugdige te accepteren.

Artikel 1.5.10:

- De gemeente heft de cliëntenstop weer op zodra er weer ruimte is. De jeugdhulpaanbieder moet onderbouwd aangeven dat er weer ruimte is. De gemeente besluit of dat zo is en legt dat schriftelijk vast.

[Optioneel:] Artikel 1.6 – Opzegging bij onvoldoende inzet

Ratio:

- Soms vinden gemeenten dat er te veel jeugdhulpaanbieders zijn. Hierdoor is het zorglandschap onoverzichtelijk. Gemeenten zoeken naar manieren om jeugdhulpaanbieders die weinig bijdragen, op een eerlijke manier te laten stoppen.
- Artikel 1.6 geeft een mogelijkheid om de overeenkomst op te zeggen als een jeugdhulpaanbieder onder een bepaalde norm blijft. Bijvoorbeeld als hij in een jaar heel weinig jeugdigen helpt of maar een klein bedrag declareert.
- Tegelijkertijd mogen gemeenten deze bepaling niet zomaar gebruiken. Lid 2 van dit artikel beschermt jeugdhulpaanbieders die waardevol zijn voor het zorglandschap. Bijvoorbeeld als zij jeugdhulp bieden waar te weinig van is, of als zij unieke zorg bieden.
- Dit artikel is optioneel. Gemeenten hoeven het niet op te nemen. Maar als zij op deze manier willen sturen op het zorglandschap, dan is dit artikel verplicht in de overeenkomst. Aanvullingen of wijzigingen in deel 1 of 2 zijn hier *niet* mogelijk.

Inhoud:

- Artikel 1.6 maakt het mogelijk om de overeenkomst op te zeggen met een jeugdhulpaanbieder die onder een vooraf bepaalde norm blijft. De norm moet objectief zijn, zoals:
  - omzetbedrag;
  - aantal cliënten;
  - aantal trajecten.

- De gemeente moet deze norm vooraf bekendmaken. Als een jeugdhulpaanbieder in een periode van twaalf kalendermaanden onder deze norm blijft, mag de gemeente de overeenkomst schriftelijk opzeggen met een opzegtermijn van zes kalendermaanden.
- Maar de gemeente mag dit niet doen als:
  1. de jeugdhulpaanbieder hulp biedt die schaars is in de gemeente;
  2. het aanbod uniek is en anders helemaal verdwijnt uit het aanbod;
  3. de jeugdhulpaanbieder gemiddeld een klanttevredenheidsscore van 8,5 of hoger behaalt (volgens een gemeentelijke meetmethode).
- Als de gemeente jeugdhulpaanbieders uit het landschap wil verwijderen, moet zij ook voorkomen dat deze jeugdhulpaanbieders zich meteen weer opnieuw aanmelden, als daarvoor de mogelijkheid bestaat. Dat kan door in de overeenkomst of toelatingsvoorwaarden te bepalen dat heraanmelding niet meteen mogelijk is. Dit moet de gemeente dan zelf als voorwaarde opnemen in deel 1 of 2.

[Optioneel:] Artikel 1.7 – 18-/18+

Ratio:

- Veel problemen ontstaan wanneer jongeren 18 jaar worden. Dan valt hun hulp niet meer onder de Jeugdwet. Om deze overgang goed te laten verlopen, moet de jeugdhulpaanbieder tijdig actie ondernemen.

Inhoud:

- In dit artikel staat dat de jeugdhulpaanbieder de verantwoordelijkheid krijgt voor een warme overdracht naar een andere partij die hulp verleent aan volwassenen (zoals via de Wmo, WLZ of Zvw).
- De jeugdhulpaanbieder:
  - neemt het initiatief tot het opstellen van een plan (initiatiefplan),
  - doet dit samen met de jeugdige (vanaf 16,5 jaar),
  - beschrijft daarin hoe het gaat op belangrijke big 5 leefdomeinen (zoals support, wonen, school en werk, inkomen en welzijn),
  - beschrijft ook wat de jeugdige nog wil bereiken en wie daarbij betrokken zijn.
- Als de jeugdige geen recht heeft op verlengde jeugdhulp, dan moet de jeugdhulpaanbieder meedenken over andere passende voorzieningen. Dat betekent niet dat hij die hulp zelf moet regelen of leveren, maar wel dat hij via de juiste verwijzers (zoals gemeentelijke toegang of huisarts) helpt om de juiste hulp te vinden.
- De contractstandaard Wmo 2015 bevat een spiegelbepaling. Gemeenten die deze optionele bepaling gebruiken, kunnen ook de spiegelbepaling gebruiken (en andersom).

Meer informatie:
Big 5 (NJI)

[Optioneel:] Artikel 1.8: Bibob Onderzoek

Ratio:

- De wet Bibob biedt aanbestedende diensten de mogelijkheid om te onderzoeken of een overheidsopdracht aan een gegadigde gegund kan worden, een reeds gesloten overeenkomst ontbonden kan worden of een onderaannemer geweigerd kan worden. Dit om te voorkomen dat een overheidsorgaan onbewust strafbare feiten faciliteert.

- De wet Bibob is een facultatief instrument. Aanbestedende diensten bepalen zelf of ze de wet Bibob willen toepassen. Als gemeenten de wet Bibob willen toepassen bij de inkoop van Jeugdhulp en tijdens de uitvoering van de overeenkomst, dient de gemeente de gestandaardiseerde teksten op te nemen in het inkoopdocument en de overeenkomst.

Inhoud:

- Gemeenten kunnen onderzoek doen naar de integriteit van de opdrachtnemer. Het onderzoek kan gaan over de opdrachtnemer zelf, de combinant(en), een onderaannemer en/of één of meer vertegenwoordigers van deze partijen, zoals bestuurders of toezichthouders. Dat is opgenomen in artikel 1.8
- Ook onderaannemers zijn onderhevig aan de wet Bibob, vandaar dat artikel 3.9.1 is aangepast.
- Er is een actieve meldplicht opgenomen in artikel 3.10 lid 7 voor opdrachtnemer, combinant(en), onderaannemer en/of één of meer vertegenwoordigers van deze partijen, zoals bestuurders of toezichthouders, om bij een van onderstaande situaties direct en schriftelijk een melding aan de opdrachtgever te doen:
    a. een overheidsinstantie start een handhavingstraject of maakt het voornemen daartoe bekend;
    b. een instantie legt een bestuurlijke boete op (waaronder een fiscale vergrijpboete) of maakt het voornemen daartoe bekend;
    c. de partij krijgt de status van verdachte;
    d. de partij ontvangt een strafrechtelijke veroordeling.

De opdrachtgever kan aan de melding rechtsgevolgen verbinden. Artikel 3.19.4 is zodanig aangepast met toevoegingen van situaties onder f) tot en met i), dat dit mogelijk maakt.

Meer informatie:

Factsheet aanbesteden en BIBOB

[Optioneel:] Artikel 1.9: Social Return on Investment

Ratio:

- Veel gemeenten kennen beleid voor social return on investment. Dat beleid willen zij ook toepassen bij de inkoop van jeugdhulp.
- Het is niet mogelijk gebleken een bepaling voor social return on investment te standaardiseren. Daarom legt de contractstandaard alleen de vindplaats voor deze bepaling vast.

Inhoud:

- De gemeente bepaalt zelf hoe zij social return on investment verwerkt in de overeenkomst. Dat moet wel op deze plek.

Deel 2: Bepalingen die gelden tussen de opdrachtgever en een individuele opdrachtnemer waarmee de opdrachtgever een overeenkomst sluit

Deel 2 bevat afspraken die alleen gelden voor één specifieke jeugdhulpaanbieder, maar de gemeente heeft meer jeugdhulpaanbieders gecontracteerd. Deze afspraken zijn gemaakt in de inkoopprocedure en horen bij de overeenkomst.

In Deel 2 staat bijvoorbeeld een plan van aanpak dat een jeugdhulpaanbieder zelf heeft opgesteld tijdens een Europese aanbestedingsprocedure. Als de gemeente dat plan goedkeurt, maakt het deel uit van de overeenkomst. Maar dat geldt dan dus alleen voor die specifieke jeugdhulpaanbieder.

Een ander voorbeeld is een verschillend tarief of taakgericht budget per jeugdhulpaanbieder. Of als de gemeente per type hulp een ander tarief vaststelt. Ook dan komen de individuele afspraken in deel 2.

- Bij een Europese aanbestedingsprocedure gelden gelijke regels voor alle jeugdhulpaanbieders (gelijkheids- en transparantiebeginsel).
- Toch kunnen er verschillen zijn, bijvoorbeeld in plannen of tarieven.
- Die verschillen mogen alleen voorkomen als de gemeente vooraf duidelijk maakt dat dit kan.

De makkelijkste manier om deze afspraken op te nemen, is door het goedgekeurde deel van de inschrijving van de jeugdhulpaanbieder als bijlage achter deel 2 te voegen.

Let op: Afwijken van de afspraken in deel 1 en deel 3 van de overeenkomst is niet toegestaan.

Deel 3: Algemene afspraken

Dit deel van het contract is verplicht. Partijen mogen hier niet van afwijken. Alleen als het er expliciet bij staat, mogen zij iets toevoegen of weglaten.

Artikel 3.1 – Jeugdhulp leveren

Ratio:

- In dit artikel staan vijf dingen:
  1. De jeugdhulpaanbieder moet hulp bieden als de gemeente daarom vraagt.
  2. De jeugdhulpaanbieder moet goede hulp geven.
  3. Als er meerdere jeugdhulpaanbieders hulp geven op hetzelfde adres, moet het duidelijk zijn wie de hulp regelt.
  4. De jeugdhulpaanbieder moet methodes gebruiken waarvan bewezen is dat ze werken. Als die er niet zijn, mag de jeugdhulpaanbieder andere methodes gebruiken, maar dan moet hij bewijzen dat die net zo goed zijn.
  5. De gemeente en jeugdhulpaanbieder houden elkaar op de hoogte van wie je waarvoor moet bellen of mailen.
- Soms hoeft de jeugdhulpaanbieder geen hulp te geven. Bijvoorbeeld:
  - Als de jeugdhulpaanbieder een cliëntenstop heeft afgesproken.
  - Als de jeugdhulpaanbieder geen passende hulp kan geven.
  - Als het afgesproken budget op is (bij de inspanningsgerichte of outputgerichte variant).
- De gemeente wil zeker weten dat jeugdhulpaanbieders goede hulp geven. Daarom moet de jeugdhulpaanbieder zich houden aan de regels uit de Jeugdwet en de verordening van de gemeente.
- Als er meerdere jeugdhulpaanbieders zijn voor één gezin, dan is de gemeente meestal verantwoordelijk voor de afstemming. Maar de gemeente mag ook iemand anders aanwijzen, zoals de toegang of een jeugdhulpaanbieder.
- De gemeente wil dat hulp bewezen effectief is. Daarom moet de jeugdhulpaanbieder laten zien dat hij goede methodes gebruikt.

Inhoud:

3.1.1 Acceptatieplicht en kwaliteit:

- De gemeente heeft als opdrachtgever een taak volgens artikel 2.3 van de Jeugdwet: zij moet zorgen voor passende jeugdhulp. Daarom moet elke jeugdhulpaanbieder die een contract heeft met de gemeente, hulp bieden als de gemeente daarom vraagt.
- Bij inspanningsgerichte en outputgerichte hulp zijn er vaak meerdere jeugdhulpaanbieders. De gemeente of een wettelijk verwijzer verwijst dan naar een jeugdhulpaanbieder.
- Alleen als er een cliëntenstop is, of als de jeugdhulpaanbieder niet de juiste hulp kan geven, of als het budget op is, mag de jeugdhulpaanbieder de hulp weigeren.
- Bij de taakgerichte uitvoeringsvariant worden vooraf duidelijke afspraken gemaakt over de doelgroep, het soort hulp en het budget. In dat geval mag de jeugdhulpaanbieder alleen weigeren als hij echt niet de juiste hulp kan geven.

3.1.2 Wat is verantwoorde hulp?

- De hulp moet:
  - passen bij de situatie;

- veilig zijn;
- goed en doelgericht zijn;
- aansluiten bij de behoefte van de jeugdige.

- Daarnaast moeten jeugdhulpaanbieders zorgen dat jeugdigen de best mogelijke hulp krijgen. Hierbij hoort ook het gebruik van bewezen en/of nieuwe methodes, aandacht voor andere problemen, het voorkomen van erger, en hulp bij herstel of stabilisatie.
- De mensen die jeugdhulp geven, moeten voldoen aan wettelijke eisen en eisen van de gemeente. Die eisen staan in het inkoopdocument, landelijke richtlijnen en/of de gemeentelijke verordening.

3.1.3 Wie heeft de regie als er meerdere jeugdhulp- en (zorg)aanbieders zijn?

- Als meerdere jeugdhulp- en (zorg)aanbieders hulp geven aan één gezin, moet duidelijk zijn wie de hulp coördineert. De gemeente is hier verantwoordelijk voor, tenzij ze iemand anders heeft aangewezen. Dat kan bijvoorbeeld een (jeugdhulp)aanbieder zijn of de lokale toegang.

3.1.4 Bij medische verwijzing: wat zijn de regels?

- Bij medische verwijzingen (bijvoorbeeld door een arts) moet de aanbieder zich houden aan:
  - afspraken met de gemeente (uit deze overeenkomst);
  - regels uit de gemeentelijke verordening (volgens artikel 2.9 van de Jeugdwet);

  Zie ook bladzijde 148 van de Memorie van Toelichting bij de Jeugdwet.
- De stappen bij elke verwijzing zijn, versimpeld (zie Jeugdwet en jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep voor details):
  1. De jeugdige meldt zich met een hulpvraag (de ‘aanvraag’).
  2. Onderzoek naar het probleem.
  3. Onderzoek naar wat voor hulp nodig is (aard en omvang).
  4. Keuze voor eigen kracht, overige, algemene of individuele voorzieningen, voor hoelang en hoe vaak.
- Een huisarts doet alleen stap 1. De jeugdhulpaanbieder doet bij een medische verwijzing stap 2 t/m 4. De gemeente doorloopt zelf alle stappen bij gemeentelijke toegang.
- De jeugdhulpaanbieder moet op basis van dit artikel de stappen op dezelfde manier uitvoeren als de gemeente(lijke toegang), zodat er geen verschil zit tussen medische en gemeentelijke verwijzing.

3.1.5 Gebruik van methodes en interventies:

- Goede methodes bestaan uit drie onderdelen:
  - algemene werkzame factoren (zoals een goede band tussen hulpverlener en jeugdige);
  - kernelementen (zoals monitoring);
  - een duidelijke aanpak (interventie).
- Het Nederlands Jeugdinstituut beschrijft wat een goede interventie is. De jeugdhulpaanbieder moet werken met methodes die:
  1. sterk bewezen zijn;
  2. goed bewezen zijn;
  3. enig bewijs hebben;
  4. goed zijn onderbouwd.
- De gemeente moet deze onderbouwing wel zelf kunnen (laten) controleren. Daarom is het belangrijk dat zij voldoende kennis in huis heeft.

3.1.6 Voorkomen van seksueel misbruik:

- Het Kwaliteitskader seksueel misbruik bevat richtlijnen om misbruik te voorkomen en de seksuele ontwikkeling van jeugdigen te ondersteunen. De gemeente mag extra regels stellen. Het kader noemt zaken zoals:
  - opleiding en bijscholing;
  - samenwerking in teams;
  - goede begeleiding bij pleegzorg;
  - veilige werkwijze;
  - leren van meldingen.
- De gemeente moet voorgaande opnemen in beleid en uitvoering.

3.1.7 Vertrouwenspersoon:

- Volgens artikel 2.5 van de Jeugdwet moet de gemeente ervoor zorgen dat jeugdigen, ouders of pleegouders toegang hebben tot een vertrouwenspersoon.
- Artikel 4.1.9 Jeugdwet zegt dat ook jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen hierover moeten informeren. De VNG heeft hierover een handreiking opgesteld.

3.1.8 Bereikbaarheid:

- Goede samenwerking lukt alleen als beide partijen elkaar snel kunnen bereiken. In het contract staat wie je moet bellen of mailen. De gemeente en aanbieder houden deze gegevens actueel.

3.1.9 NOK:

- Soms maken gemeenten nog overeenkomsten voor deelopdrachten die zij onder deze overeenkomst uitzetten. Deze bepaling betekent dat alle voorwaarden uit deze overeenkomst ook op de overeenkomsten voor die deelopdrachten van toepassing zijn.

Meer informatie:
Databank effectieve jeugdinterventies NJI
Kwaliteitskader Voorkomen seksueel misbruik

Artikel 3.2 – Indexering

Ratio:

- De gemeenten past tarieven in dit contract elk jaar aan op basis van prijsontwikkelingen. Deze aanpassing heet indexering.
- De bedoeling is dat de tarieven blijven aansluiten bij de kosten die jeugdhulpaanbieders echt maken.

Inhoud:

- De gemeente berekent de indexering met cijfers van het Centraal Planbureau (CPB). Het gaat om twee soorten cijfers:
  - de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) voor loonkosten;
  - het prijsindexcijfer voor particuliere consumptie (PPC) voor materiële kosten.
- Deze cijfers worden elk jaar in het voorjaar bekendgemaakt in het Centraal Economisch Plan (CEP). Maar voor gemeenten komt dat moment te laat, omdat de zorginkoop dan vaak al is afgerond.

- Daarom werkt de VNG met een systeem van ramingen en nacalculatie:
  - De gemeente gebruikt een voorlopige inschatting voor het nieuwe jaar (de raming).
  - Later verwerkt de gemeente het verschil tussen die raming en de werkelijke cijfers (de nacalculatie) in het tarief van het jaar daarna.

  Voorbeeld voor het jaar 2025: De gemeente gebruikt dan het voorlopige indexcijfer voor 2025. Tegelijk verrekent ze het verschil tussen de voorlopige en definitieve cijfers van 2024 (het jaar ervoor).
- Dit betekent dat de indexering elk jaar één keer plaatsvindt, vóór de start van het nieuwe jaar. De berekening is dan:
  - voorlopige index voor het nieuwe jaar;
  - plus of min het verschil tussen de voorlopige en definitieve index van het lopende jaar.
- Let op in het eerste jaar na een nieuwe inkoop: Als een gemeente een nieuw contract sluit in jaar X (bijvoorbeeld 2023), en dat contract sluit aan bij de op dat moment geldende prijs, dan geldt in het jaar daarna (bijvoorbeeld 2024) alleen de voorlopige indexering voor dat nieuwe jaar. De gemeente past dan geen nacalculatie toe over jaar X.
- De berekening gebeurt op basis van een bedrag (bijvoorbeeld €100), waarbij de gemeente de voorlopige en definitieve indexcijfers voor OVA en PPC van het vorige jaar toepast. In de praktijk betekent dit dat een neerwaartse correctie ook mogelijk is, bijvoorbeeld als de indexcijfers lager uitvallen dan verwacht.

	2023		2024		2025	
OVA	**Index**	**Tarief**	**Index**	**Tarief**	**Index**	**Tarief**
90,00%	**2023**	**2023**	**2024**	**2024**	**2025**	**2025**
Bedrag €		€ 100,00		€ 104,74		€ 111,53
Voorlopig	4,74%	€ 104,74	4,94%	€ 111,53	0,00%	€ 111,53
Definitief	6,36%	€ 106,36	4,94%	€ 111,53	0,00%	€ 111,53
Verschil (Ja/Nee)	1,55%	€ 1,62	0,00%	€ 0,00	0,00	€ 0,00
Ja						

	2023		2024		2025	
PPC	**Index**	**Tarief**	**Index**	**Tarief**	**Index**	**Tarief**
10,00%	**2023**	**2023**	**2024**	**2024**	**2025**	**2025**
Bedrag €		€ 100,00		€ 104,87		€ 109,65
Voorlopig	4,87%	€ 104,87	2,51%	€ 109,65	0,00%	€ 109,65
Definitief	7,02%	€ 107,02	2,51%	€ 109,65	0,00%	€ 109,65
Verschil	2,05%	€ 2,15	0,00%	€ 0,00	0,00	€ 0,00

OVA-% + PPC-%	2023		2024		2025	
	Index	**Tarief**	**Index**	**Tarief**	**Index**	**Tarief**
100,00%	**2023**	**2023**	**2024**	**2024**	**2025**	**2025**
Bedrag €		€ 100,00		€ 104,75		€ 111,35
Voorlopig	4,75%	€ 104,75	4,70%	€ 111,35	0,00%	€ 111,35
Definitief	6,43%	€ 106,43	4,70%	€ 111,35	0,00%	€ 111,35
Verschil	1,60%	€ 1,67	0,00%	€ 0,00	0,00	€ 0,00
	2023		2024		2025	

- Volgens de Handreiking ‘Inzicht in Tarieven’ hoort een reële prijs gebaseerd te zijn op minimaal vier onderdelen. Eén van die onderdelen is de indexering van kostprijzen.

Die indexering gebeurt meestal met een percentage dat de gemeente bij de kostprijs optelt. Het percentage is verschillend voor loon- en materiaalkosten.

- Voor de loonkosten kan de gemeente het volgende gebruiken:
  - de OVA, zoals vastgesteld door VWS op basis van CPB-cijfers;
  - of de stijging van cao-lonen (of een gemiddelde daarvan).
- Voor de materiële kosten gebruikt men vaak het PPC-cijfer.
- Uit de rechtspraak blijkt dat gemeenten bij indexering rekening moeten houden met cao-loonstijgingen. Jeugdhulpaanbieders zijn immers verplicht zich aan die cao's te houden. Als de cao-loonstijging hoger is dan het indexeringspercentage, moet de gemeente dat hogere bedrag alsnog in het tarief opnemen.
- Om het systeem eenvoudig te houden, gebruikt deze contractstandaard een vaste verhouding:
  - 90% OVA (loonkosten)
  - 10% PPC (materiële kosten)
- Deze verhouding is gebaseerd op landelijke richtlijnen. Gemeenten wordt aangeraden om de ontwikkelingen in de cao's actief te blijven volgen.
- De genoemde uitspraak uit de rechtspraak ging over de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs Wmo 2015. Sinds 1 juli 2024 geldt ook een AMvB reële prijzen voor de Jeugdwet. De kostprijzen in deze nieuwe AMvB sluiten aan bij de kostprijzen die zijn opgenomen in de Handreiking 'Inzicht in Tarieven'.

Artikel 3.3 – Marketing

Ratio:

- Gemeenten zien dat marktwerking niet alleen positieve, maar ook ongewenste effecten heeft. Eén van die negatieve effecten is het actief benaderen van jeugdigen door jeugdhulpaanbieders, met als doel hen over te halen tot het afnemen van zorg. Dit soort agressieve marketing is ongewenst.
- Jeugdigen en hun ouders moeten wel goed geïnformeerd zijn over het zorgaanbod, maar jeugdhulpaanbieder mogen hen niet overhalen met misleidende of opdringerige methoden. Daarom bevat dit artikel duidelijke gedragsregels voor aanbieders. Deze zijn gebaseerd op internationale normen voor verantwoorde, directe marketing.
- Ook legt het artikel een verband met zorg die een jeugdhulpaanbieder mogelijk levert via een persoonsgebonden budget (pgb).

Inhoud:

- Een jeugdhulpaanbieder mag geen gebruik maken van onjuiste of misleidende informatie, druk zetten of gebruik maken van de onervarenheid of kwetsbaarheid van een jeugdige.
- De jeugdhulpaanbieder moet zich in al zijn communicatie duidelijk kenbaar maken als jeugdhulpaanbieder.
- Bepaalde communicatiemiddelen zijn verboden.
- Jeugdhulpaanbieders mogen alleen diensten aanbieden als daar een opdracht voor is – bijvoorbeeld van de gemeente, de jeugdige of diens ouders.
- Persoonlijke informatie van jeugdigen mogen jeugdhulpaanbieders nooit gebruiken voor marketingdoeleinden, tenzij daar schriftelijk en uitdrukkelijk toestemming voor is gegeven.
- Ook bij zorg die jeugdhulpaanbieders via een persoonsgebonden budget leveren, gelden deze regels. Als de jeugdhulpaanbieder zich niet aan deze afspraken houdt,

pleegt hij contractbreuk: er is dan sprake van een tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst.

Artikel 3.4 – Continuïteit van jeugdhulp

Ratio:

- Elke jeugdhulpaanbieder moet kunnen garanderen dat de zorg aan jeugdigen doorloopt. Deze verplichting is niet oneerlijk, want in het contract staan ook regels over wanneer en hoe jeugdhulpaanbieders hulp kunnen stoppen of het contract kunnen opzeggen.
- De gemeente en jeugdhulpaanbieder moeten samen vooraf mogelijke risico's herkennen en bespreken, zodat de continuïteit van zorg niet plotseling in gevaar komt.

Inhoud:

- In het convenant *Bevorderen continuïteit jeugdhulp* hebben gemeenten, jeugdhulpaanbieders en andere partijen afspraken gemaakt. Doel is om te zorgen dat jeugdhulp niet zomaar stopt, zodat jeugdigen en hun ouders geen gat in de hulpverlening ervaren.
- Volgens het convenant moeten aanbieders risico's op het stoppen van jeugdhulp vroeg signaleren. Ze moeten dit ook melden aan de opdrachtgever. Het convenant is van toepassing via de overeenkomst.
- Als er signalen zijn dat de continuïteit in gevaar komt, moeten de gemeente en jeugdhulpaanbieder maatregelen afspreken. Daarbij kunnen zij het model van Kruger gebruiken. Dat model kent zes treden die aangeven hoe ernstig het risico is:
  - Trede 1 – Alles lijkt in orde: er zijn geen opvallende financiële of organisatorische risico's.
  - Trede 2 – De jeugdhulpaanbieder heeft mogelijk financiële kwetsbaarheden (bijvoorbeeld lage winst of dalende reserves).
  - Trede 3 – Het is zorgelijk: bijvoorbeeld solvabiliteit onder de 20% of lichte problemen met geldstromen.
  - Trede 4 – Het is problematisch: de jeugdhulpaanbieder heeft zware verliezen of moeite om rekeningen te betalen.
  - Trede 5 – Het is zeer zorgelijk: structurele tekorten of negatief eigen vermogen.
  - Trede 6 – Dreigend faillissement.
- Maar financiële problemen zijn niet de enige oorzaak van risico's. Andere problemen kunnen ook leiden tot zorgelijke situaties, zoals:
  - Bestuurders die vertrekken zonder opvolging;
  - Grote personele tekorten;
  - Slechte samenwerking tussen gemeente en jeugdhulpaanbieder;
  - Het niet behalen van kwaliteitscertificaten;
  - Verlies van opdrachten of dalende instroom;
  - Ernstige geschillen over tarieven of aanbesteding;
  - Kritiek van toezichthouders, zoals IGJ of de accountant.
- Jeugdhulpaanbieders moeten hun bedrijfsvoering goed kennen. Als ze risico's zien, moeten ze die actief bespreken met de gemeente.
- In artikel 3.4.2 lid a t/m e van dit artikel staan voorbeelden van situaties waarin risico's ontstaan. Denk aan:
  - Financiële zwakte (zoals lage reserves);
  - Bestuurlijke instabiliteit;
  - Ingrijpen door toezichthouders of inspecties (zoals de IGJ of gemeente);

- Tuchtrechtelijke of strafrechtelijke maatregelen.
- Deze signalen kunnen de aanleiding zijn voor vervolgacties door de gemeente.

Meer informatie:
Convenant Bevorderen continuïteit jeugdhulp

Artikel 3.5 – Wachttijden en cliëntenstop door Gemeente

Ratio:
- Het komt voor dat een jeugdhulpaanbieder niet meteen kan leveren wat nodig is. Toch blijft de gemeente verantwoordelijk om tijdig passende hulp te regelen voor de jeugdige, zoals vastgelegd in de Jeugdwet.

Inhoud:
- De contractstandaard werkt met een volgorde van normen voor wachttijden. Zijn er branchebrede normen beschikbaar (bijvoorbeeld uit de GGZ of VVT), dan moeten partijen die toepassen. Zo niet, dan gelden de normen uit de gehandicaptenzorg . Alleen als ook die niet passend zijn, kunnen gemeente en jeugdhulpaanbieder samen nieuwe afspraken maken. Als de gemeente niet akkoord gaat met die afspraken, blijft de norm uit de gehandicaptenzorg van kracht.
- De jeugdhulpaanbieder moet actief en eerlijk zijn over wachttijden. Hij moet zorgen dat iedereen binnen zijn organisatie weet hoe om te gaan met wachttijden. Deze wachttijden gelden op organisatieniveau, niet per individuele jeugdige.
- Wil een jeugdhulpaanbieder tijdelijk geen nieuwe jeugdigen aannemen? Dan is daarvoor vooraf schriftelijke toestemming van de gemeente nodig.
- De basis voor dit alles is de *opdracht* die de gemeente onder deze overeenkomst verstrekt. In deze overeenkomst is afgesproken dat de jeugdhulpaanbieder, zodra hij verplicht een opdracht accepteert, ook verplicht is om zorg te leveren. Als er toch wachttijd ontstaat, dan moet de jeugdhulpaanbieder meewerken aan het vinden van een andere jeugdhulpaanbieder.
- De ernst van de wachttijd beoordeelt de gemeente aan de hand van de situatie van de jeugdige: hoe dringend is de hulpvraag? Wat is de ernst en duur van de wachttijd?
- Als de gemeente signalen krijgt dat een aanbieder fraude pleegt of dat de kwaliteit ernstig tekortschiet, mag zij besluiten om de opdracht aan een andere jeugdhulpaanbieder te geven. Denk aan signalen van wijkteams, IKZ, jeugdigen zelf of hun ouders.

Meer informatie:
Treeknormen
In het Treekoverleg tussen aanbieders en verzekeraars zijn voor de gehandicaptenzorg de volgende normen afgesproken:
Verstandelijk gehandicaptenzorg
ondersteuning dagbesteding : 6 weken
ondersteuning wonen : 13 weken
Lichamelijk gehandicaptenzorg
ondersteuning dagbesteding : 6 weken
ondersteuning wonen : 13 weken
Zintuiglijk gehandicaptenzorg
ondersteuning dagbesteding : 6 weken
ondersteuning wonen : 8 weken

Artikel 3.6 – Cliëntenstop door Jeugdhulpaanbieder

Ratio:

- Dit artikel bevestigt dat een jeugdhulpaanbieder in sommige gevallen een cliëntenstop mag instellen. Maar dat mag alleen als hij zich houdt aan duidelijke voorwaarden. Belangrijk is dat hij hiervoor vooraf toestemming moet krijgen van de gemeente. Die toestemming moet schriftelijk zijn vastgelegd.

Inhoud:

- Een jeugdhulpaanbieder kan verschillende redenen hebben om tijdelijk geen nieuwe jeugdigen aan te nemen. Bijvoorbeeld omdat er niet genoeg medewerkers zijn om de hulp te leveren. Dit kan ontstaan doordat:
  - bestaande jeugdigen meer tijd en aandacht vragen dan vooraf was ingeschat,
  - hulp langer duurt door de complexiteit van de situatie,
  - of doordat de organisatie door ziekteverzuim, vertrek van personeel of te lage tarieven onder grote druk staat en daardoor niet goed meer kan functioneren.

  Ook kan het zijn dat het budget dat de gemeente aan de jeugdhulpaanbieder heeft toegekend – de zogenaamde bestedingsruimte – al volledig is gebruikt. In al deze gevallen kan een cliëntenstop noodzakelijk zijn.
- Als de jeugdhulpaanbieder inschat dat hij door de ontstane of verwachte problemen niet meer op tijd en goed kan leveren wat nodig is, moet hij dat tijdig melden. Hij moet dan minstens 14 kalenderdagen vóór de start van de cliëntenstop een schriftelijke melding doen aan de gemeente. Deze melding moet onderbouwd zijn met de redenen voor de cliëntenstop én voorstellen bevatten voor oplossingen, zoals bijvoorbeeld het inzetten van een alternatief aanbod.
- Let op: een cliëntenstop geldt nooit voor crisishulp of andere acute jeugdhulp. Die moet de jeugdhulpaanbieder altijd regelen. De jeugdhulpaanbieder hoeft die hulp niet per se zelf te leveren, maar hij moet wél zorgen dat de hulp er is – desnoods door een andere jeugdhulpaanbieder in te schakelen.

Artikel 3.7 – Weigering en beëindiging van jeugdhulp

Ratio:

- Dit artikel beschrijft wanneer een jeugdhulpaanbieder mag weigeren om jeugdhulp te leveren of ermee mag stoppen. De jeugdhulpaanbieder mag dit alleen doen als hij zich houdt aan de wet en geldende regels. Hij moet daarvoor goede, zwaarwegende redenen hebben – zogeheten *gewichtige redenen*. Wat dat zijn, is vastgelegd in de rechtspraak. Als die rechtspraak niet automatisch op jeugdhulp van toepassing is, dan spreken de partijen hierbij af dat ze dat tóch als leidraad gebruiken.
- In de contractstandaard is een opzegtermijn van één maand opgenomen, maar in geval van gewichtige redenen mag de jeugdhulpaanbieder ook eerder stoppen.
- Let op: dat de jeugdhulpaanbieder verantwoordelijk is voor het leveren van hulp, betekent niet dat hij alles zelf moet doen. Hij mag ook een andere jeugdhulpaanbieder inschakelen.

Inhoud:

- Dit artikel is gebaseerd op de actuele wet- en regelgeving, én op uitspraken van rechters (jurisprudentie) zoals die gelden ten tijde van het opstellen van deze standaard.

- Weigering van jeugdhulp (vóór de start): Een jeugdhulpaanbieder mag hulp alleen weigeren voordat hij met de hulpverlening is gestart, en alleen als er sprake is van een van de volgende drie situaties:
    1. Gewichtige redenen, waardoor het niet redelijk is om van de jeugdhulpaanbieder te verwachten dat hij deze hulp levert. Zie verder hieronder bij "beëindiging jeugdhulp".
    2. De hulpvraag valt buiten het deskundigheidsgebied van de jeugdhulpaanbieder, of hij kan deze niet leveren met de vereiste kwaliteit.
    3. De hulpvraag is uitzonderlijk complex, zodanig dat die echt niet past bij het aanbod van de jeugdhulpaanbieder. In dat geval moet de jeugdhulpaanbieder dit goed uitleggen en onderbouwen met feitelijke argumenten.
- Beëindiging van jeugdhulp (tijdens een lopende behandeling): Beëindiging betekent dat de jeugdhulpaanbieder een al lopende hulpverlening eenzijdig stopzet, terwijl er nog steeds een hulpvraag bestaat. Volgens artikel 7.3.14 Jeugdwet mag dat alleen bij gewichtige redenen.
- Wat zijn gewichtige redenen? Voorbeelden van gewichtige redenen zijn:
    - Er is sprake van bedreiging of intimidatie, waardoor de veiligheid of vrijheid van medewerkers of andere jeugdigen in gevaar is.
    - De vertrouwensrelatie met de jeugdige is onherstelbaar beschadigd.
    - De hygiëne is zo slecht dat er gezondheidsrisico's zijn voor medewerkers of medebewoners.
    - De jeugdige of zijn ouders/verzorgers houden zich niet aan essentiële afspraken of regels, ondanks herhaalde waarschuwingen, ook schriftelijk.
- Bij het nemen van een besluit tot beëindiging geldt: De jeugdhulpaanbieder moet altijd een zorgvuldige belangenafweging maken. Daarbij kijkt hij onder andere naar:
    - De belangen van de jeugdige, vergeleken met de belangen van andere jeugdigen;
    - De aard van de aandoening of beperking van de jeugdige, als die (mede) het gedrag kan verklaren.

Artikel 3.8 – Wijziging ondersteuningsbehoefte

Ratio:

- Als de jeugdhulpaanbieder merkt dat de situatie van een jeugdige verandert en er meer, minder of andere hulp nodig is, moet hij dit altijd bespreken met de jeugdige (en/of zijn ouders of wettelijk vertegenwoordiger).
- Als de jeugdige de jeugdhulpaanbieder daarvoor machtigt, mag de jeugdhulpaanbieder ook namens hem een nieuwe aanvraag doen voor een beschikking. Dit doet niets af aan het feit dat de jeugdige of diens wettelijk vertegenwoordiger altijd ook zelf een nieuwe aanvraag mag doen.
- Als een gemeente beleid voert volgens het principe één gezin, één plan, één regisseur, is het verstandig deze verplichting op te nemen in dat beleid.

Inhoud:

- Op grond van artikel 2.3 van de Jeugdwet moet het mogelijk zijn om hulp aan te passen als de situatie van een jeugdige verandert. Gemeenten hebben, ongeacht hoe zij beschikken, altijd de mogelijkheid om een toegekende jeugdhulpvoorziening te wijzigen wanneer de omvang of inhoud van de hulp moet veranderen.
- Een gewijzigde hulpbehoefte kan op allerlei momenten ontstaan:
    - Door een ontwikkelingsstap van de jeugdige;
    - Door veranderingen in de thuissituatie of omgeving;

    - Of uit tussentijdse evaluaties, waarin blijkt dat het hulpaanbod aanpassing nodig heeft.
- Voor jeugdigen geldt dat hun behoeften zich vaak snel kunnen ontwikkelen. Daardoor is het soms lastig om bij de start van de hulpverlening precies vast te stellen welke hulp, in welke omvang, voor hoe lang nodig is.
- De jeugdhulpaanbieder moet in alle uitvoeringsvarianten (inspanning-, output- én taakgericht) de hulpverlening blijvend afstemmen op de actuele behoefte van de jeugdige. Daarbij is overleg met de jeugdige essentieel.
    - In de uitvoeringsvarianten *inspanning- en outputgericht* geldt bovendien dat de jeugdhulpaanbieder bij een wijziging een formeel verzoek aan de gemeente moet doen om de beschikking of verwijzing aan te passen.
    - In de *taakgerichte variant* is dat niet nodig, omdat de vergoeding niet per jeugdige verloopt, maar op basis van budgetafspraken over een doelgroep jeugdigen.
- Deze bepaling regelt alleen de eerste juridische stap in het proces van het herzien van een besluit over jeugdhulp. De (eventuele) rol van de gemeente als casusregisseur blijft onveranderd van kracht.

Artikel 3.9 – Hoofd- en onderaanneming

Ratio:

- In de praktijk komt het regelmatig voor dat een jeugdhulpaanbieder (de hoofdaannemer) samenwerkt met andere jeugdhulpaanbieders (onderaannemers). Daarom bevat de contractstandaard duidelijke regels over hoe partijen met deze constructies moeten omgaan. Die regels zijn bedoeld om te zorgen dat de hoofdaannemer goede, betrouwbare onderaannemers inschakelt.
- Daarnaast is het belangrijk dat hoofd- en onderaannemers zelf nagaan of hun onderlinge afspraken voldoen aan alle geldende regels, zoals mededingingswetgeving en belastingregels (zoals btw). De contractstandaard bepaalt ook dat hoofdaannemers calamiteiten en geweldsincidenten altijd moeten melden bij de gemeentelijke toezichthouder.

Inhoud:

- In het Afwegingskader hoofd- en onderaannemerschap sociaal domein staat de volgende definitie:

  “Bij hoofd- en onderaannemerschap zet een aanbieder (hoofdaannemer) een andere aanbieder (onderaannemer) in voor (onderdelen van) de te leveren hulp of ondersteuning. De hoofdaannemer blijft eindverantwoordelijk en zorgt voor de verantwoording naar de gemeente. Soms kiest een aanbieder zelf voor deze constructie, maar soms is het een gevolg van hoe de gemeente heeft ingekocht. In dat laatste geval spreken we van ‘opgelegd’ hoofd- en onderaannemerschap.”

- Kenmerken van hoofd- en onderaanneming zijn:
    - De hoofdaannemer is (meestal) eindverantwoordelijk voor de hulp aan een jeugdige.
    - De hoofdaannemer legt verantwoording af aan de gemeente.
    - De hoofdaannemer schakelt een onderaannemer in als hij zelf de hulp niet (volledig) kan leveren.
    - De hoofdaannemer geeft opdrachten aan de onderaannemer. De onderaannemer heeft geen contract met de gemeente.

- Deze constructie is geen consortium. Een consortium is een aparte organisatievorm waarin meerdere jeugdhulpaanbieders samenwerken.

- De bovenstaande beschrijving sluit aan op de geldende handreikingen, ook als daarin andere termen of interpretaties gangbaar zijn.
- Wet- en regelgeving: Hoofd- en onderaannemers moeten zelf beoordelen of hun samenwerking voldoet aan regels over mededinging en belasting (bijvoorbeeld over btw-plicht).

3.9.1 – Toestemming voor onderaannemers:
- Een hoofdaannemer mag alleen een onderaannemer inschakelen als hij hiervoor schriftelijke toestemming van de gemeente heeft. Deze regel geldt voor de uitvoeringsfase (dus nadat het contract is afgesloten).
- Onderaannemers dienen zich te houden aan geldende wet- en regelgeving en kunnen onderwerp zijn van een Bibob-onderzoek om te toetsen of ze dat doen.

3.9.2 – Verantwoordelijkheid hoofdaannemer:
- De hoofdaannemer blijft altijd verantwoordelijk voor alles wat met de overeenkomst is afgesproken. De onderaannemer moet:
  - Calamiteiten en geweldsincidenten melden bij de IGJ.
  - Niet onder toezicht staan of een maatregel opgelegd hebben gekregen van de IGJ.
  - Niet verdacht zijn van fraude.
- De onderaannemer hoeft niet aan alle eisen te voldoen die voor de hoofdaannemer gelden, maar wel aan de eisen die de gemeente specifiek op hem van toepassing verklaart.

3.9.3 – Kwaliteit van geleverde hulp:
- De hulp die een onderaannemer levert, moet aan dezelfde inhoudelijke kwaliteitseisen voldoen als die van de hoofdaannemer.

3.9.4 – Aparte afspraken over onderaannemers:
- Partijen kunnen specifieke afspraken maken over (de inzet van) een onderaannemer. Die afspraken komen dan in een bijlage (addendum) bij deel 1 of 2 van de overeenkomst.

3.9.5 – Geen sub-onderaannemers zonder toestemming:
- Een onderaannemer mag niet op zijn beurt weer een andere partij inschakelen, tenzij de gemeente daar vooraf schriftelijk toestemming voor geeft. De hoofdaannemer moet ervoor zorgen dat de onderaannemer dit ook echt naleeft en moet hierover aantoonbare afspraken hebben met de onderaannemer.

Meer informatie:
BTW
Project hoofd- en onderaannemers

Artikel 3.10 – Informatievoorziening aan de Gemeente

Ratio:

- De gemeente is opdrachtgever en moet dus kunnen controleren wat er met publiek geld gebeurt. De jeugdhulpaanbieder moet daarom kunnen uitleggen welke hulp hij heeft geleverd en hoe dat is gegaan.
- Deze bepaling zorgt ervoor dat gemeenten de informatie krijgen die zij écht nodig hebben, zonder dat jeugdhulpaanbieders onnodige administratie moeten doen. Informatie die al beschikbaar is via bijvoorbeeld landelijke systemen of openbare bronnen, mag de gemeente niet opnieuw vragen.
- De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is uiteraard -ook- van toepassing en is in dit artikel meegewogen.

Inhoud:

- Om haar wettelijke taken goed te kunnen uitvoeren, moet de gemeente toegang hebben tot betrouwbare, actuele en relevante informatie. Deze informatie moet direct te maken hebben met:
  - de Jeugdwet;
  - de uitvoering van de opdracht;
  - de feitelijke levering van jeugdhulp.
- Tegelijkertijd mag de gemeente geen onnodige administratieve lasten opleggen aan jeugdhulpaanbieders. Daarom gelden drie voorwaarden voor de informatievraag:
  1. De informatie moet gekoppeld zijn aan een wettelijke taak en een duidelijke doelbinding hebben.
  2. De vraag moet proportioneel en noodzakelijk zijn – dus niet méér informatie dan nodig.
  3. De informatie mag niet al op een andere manier beschikbaar zijn, bijvoorbeeld via het CBS of via het berichtenverkeer/de iStandaarden.
- Daarnaast bepaalt dit artikel dat gemeenten vertrouwelijke informatie van jeugdhulpaanbieders niet aan andere jeugdhulpaanbieders mogen doorgeven, tenzij de wet dat verplicht stelt.
- De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) koppelt informatievoorziening aan het begrip vertrouwen. In het *Afwegingskader Vertrouwen* stelt de IGJ:

  "Een inspecteur heeft vertrouwen in een bestuurder als deze hem van alle informatie voorziet die hij nodig heeft voor zijn oordeel over de zorginstelling, terwijl de bestuurder de inspecteur vertrouwt als hij het gevoel heeft eerlijk en rechtvaardig te worden beoordeeld. Vertrouwen fungeert als een substituut bij gebrek aan informatie."

- Hieruit volgt dat de jeugdhulpaanbieder actief en passief, op verzoek en uit eigen beweging, bereid en in staat moet zijn om informatie te delen over:
  - de eigen organisatie;
  - de geleverde jeugdhulp;
  - de kwaliteit van dienstverlening.
- Specifieke informatieverplichtingen:
  - Sub a): Als er een onderzoek is geweest door een instantie zoals de IGJ of een tuchtrechter, moet de jeugdhulpaanbieder melden dat dit heeft plaatsgevonden, met relevante gegevens.
  - Sub b): De jeugdhulpaanbieder moet bepaalde financiële gegevens delen, zoals:

    - indicatoren over solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit;
    - informatie over de bedrijfsvoering;
    - gegevens over bestemmingsreserves, voor zover die niet gaan over verliescompensatie. In overleg met de gemeente mag een jeugdhulpaanbieder een bestemmingsreserve gericht inzetten voor een specifiek doel.
  - Sub c): Maatschappelijke verantwoording over het voorgaande jaar, zoals voorgeschreven in artikel 4.3.1 lid 2 van de Jeugdwet. Die verantwoording moet ingaan op:
    - betrokkenheid van jeugdigen en ouders bij het kwaliteitsbeleid;
    - frequentie en wijze van kwaliteitsbeoordeling;
    - opvolging van klachten;
    - beschrijving van de klachtenregeling;
    - informatieverstrekking over de klachtenregeling;
    - samenstelling, werkzaamheden en oordelen van de klachtencommissie;
    - aard van behandelde klachten en genomen maatregelen.
- Melding van calamiteiten:
  - Volgens artikel 4.1.8 Jeugdwet zijn jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen verplicht om calamiteiten te melden bij de IGJ. Gemeenten kunnen daarnaast in hun contract bepalen dat aanbieders hen óók informeren over calamiteiten. Let op: aanbieders mogen in dat geval niet dezelfde informatie delen met de gemeente als met de IGJ. Dit vanwege wettelijke beperkingen.
  - De definitie van een calamiteit in de Jeugdwet (artikel 1.1): “Een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis die betrekking heeft op de kwaliteit van de jeugdhulp en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een jeugdige of ouder heeft geleid.”
  - De gemeente mag bij calamiteiten worden geïnformeerd over:
    - het type calamiteit;
    - de omstandigheden;
    - de datum van de gebeurtenis;
    - en wanneer de melding is gedaan bij de IGJ.
    - Persoonsgegevens mogen in deze context niet gedeeld worden.
- Melding van onderwerp van onderzoek/handhaving/strafbaar feit/boete:
  De opdrachtnemer, combinant, onderaannemer en/of één of meer vertegenwoordigers van deze partijen, zoals bestuurders of toezichthouders, doen direct en schriftelijk een melding aan de opdrachtgever zodra zich één van de onderstaande situaties voordoet binnen hun organisatie of persoon:

  a. een overheidsinstantie start een handhavingstraject of maakt het voornemen daartoe bekend;
  b. een instantie legt een bestuurlijke boete op (waaronder een fiscale vergrijpboete) of maakt het voornemen daartoe bekend;
  c. de partij krijgt de status van verdachte;
  d. de partij ontvangt een strafrechtelijke veroordeling.

Meer informatie:
Afwegingskader Vertrouwen

Artikel 3.11 – iJw (informatie-uitwisseling in de Jeugdwet)

Ratio:

- Dit artikel regelt het verplichte gebruik van de zogenaamde iStandaarden voor administratieve processen in de jeugdhulp. De verplichting vloeit voort uit artikel 6c.1 van de Regeling Jeugdwet.
- De iStandaarden zijn verplicht voor:
  - Inspanningsgerichte uitvoeringsvarianten
  - Outputgerichte uitvoeringsvarianten
- Bij taakgerichte varianten geldt de verplichting alleen als partijen daar expliciet afspraken over maken in deel 1 van het contract.

Inhoud:

- In artikel 6c van de Regeling Jeugdwet staat:
  - Lid 1: De gemeente mag kiezen voor inspanningsgericht of outputgericht bekostigen.
  - Lid 2: Als dat gebeurt, moet de gemeente gebruik maken van de bijbehorende iStandaarden.
  - Lid 3: Die iStandaarden regelen het berichtenverkeer bij het toewijzen, leveren en declareren van jeugdhulp. Dit berichtenverkeer moet elektronisch verlopen via iJw.
- Voor taakgerichte contracten geldt deze verplichting niet, maar partijen mogen dit alsnog afspreken. De contractstandaard geeft met dit artikel een juridische basis aan die verplichting. De afspraken gelden voor beide partijen: als de één zich er niet aan houdt, kan de ander zijn verplichtingen ook niet goed nakomen.
- De iStandaarden bevatten afspraken over:
  - processen (zoals toewijzing, levering en declaratie);
  - gegevensuitwisseling (welke gegevens, hoe, en wanneer);
  - bijbehorende regels, instructies, technische specificaties en beperkingen (constraints).
- Goede uitvoering vraagt om:
  - kennis van functionele, inhoudelijke en technische processen;
  - inzet van deskundige medewerkers bij zowel gemeente als aanbieder;
  - samenwerking met softwareleveranciers aan beide kanten van de keten.
- Voor elke uitvoeringsvariant is een Standaard Administratieprotocol (SAP) beschikbaar dat helpt bij de implementatie en soepel berichtenverkeer.

Meer informatie:
SAP

Artikel 3.12 – Onverschuldigde betaling

Ratio:

- Dit artikel is een contractuele uitwerking van artikel 6:203 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Het biedt de gemeente de mogelijkheid om bedragen die zij per abuis of ten onrechte heeft betaald aan de jeugdhulpaanbieder, terug te vorderen.

Inhoud:

- Voorbeelden van onverschuldigde betalingen zijn: een betaling naar een verkeerd bankrekeningnummer of een dubbele betaling van dezelfde declaratie. In dat geval kan de gemeente het bedrag terugvorderen, met een beroep op artikel 6:203 BW.
- De verjaringstermijn is in principe van 5 jaar, die begint op het moment dat de gemeente weet dat sprake is van onverschuldigde betaling en wie het bedrag heeft ontvangen.

Artikel 3.13 – Declaratie en betaling van de geleverde jeugdhulp

Ratio:

- Ter bevordering van een tijdig en zorgvuldig proces van declareren en betalen, verplichten partijen zich tot toepassing van de door het Ketenbureau i-Sociaal Domein vastgestelde Standaard Administratieprotocollen.

Inhoud:

- Een declaratie is het document waarmee de aanbieder de gemeente vraagt tot betaling over te gaan voor geleverde diensten.
- Bij de inspanningsgerichte en outputgerichte uitvoeringsvarianten geldt dat declaraties plaatsvinden via het landelijke berichtenverkeer, met gebruik van de iJw-standaard. De Standaard Administratieprotocollen (SAP's) bevatten instructies voor de uitvoering, inclusief inrichting van processen, termijnen en berichtstructuren.
- Bij de taakgerichte uitvoeringsvariant vindt geen declaratie op cliëntniveau plaats. Deze variant kent twee implementatiewijzen:
  1. Gebruik van berichtenverkeer voor start- en stopberichten.
  2. Geen gebruik van berichtenverkeer (bijvoorbeeld bij lumpsum-financiering).

Meer informatie:
SAP

Artikel 3.14 – Uitgangspunten voor betaling

Ratio:

- Partijen leggen aanvullende afspraken over betaling vast in deel 1 en/of 2 van de overeenkomst. De gemeente betaalt uitsluitend voor datgene wat is afgesproken en daadwerkelijk is geleverd.

Inhoud:

Artikel 3.14.1:

- De vergoeding ziet in ieder geval op het kernbeding (jeugdhulp, kwaliteitscriteria, prijs) uit deel 1 van de contractstandaard, en op nadere afspraken in deel 2 of eventuele bijlagen.

Artikel 3.14.2:

- Betaling vindt plaats op basis van daadwerkelijk geleverde jeugdhulp waarvoor de jeugdhulpaanbieder is gecontracteerd, en aan jeugdigen die daar wettelijk recht op hebben. Eventuele extra kosten uit deel 2 en bijlagen zijn verwerkt in de afgesproken prijs per jeugdige, tenzij partijen anders zijn overeengekomen.

Artikel 3.15 – UBO (Ultimate Beneficial Owner)

Ratio:

- Om zicht te houden op de uiteindelijke ontvangers van zorggelden, moeten jeugdhulpaanbieders hun UBO registreren in het UBO-register van het Handelsregister. Gemeenten mogen geen betalingen doen aan jeugdhulpaanbieders als:
  - hun UBO op een sanctielijst voorkomt, of
  - de identiteit van de UBO niet vaststaat.

Inhoud:

- Sinds 27 september 2020 geldt de verplichting tot UBO-registratie. De volgende gegevens worden geregistreerd:
  - naam, geboortemaand en -jaar, geboorteplaats en land, nationaliteit, woonstaat;
  - aard en omvang van het economisch belang (zoals aandelen of stemrechten vanaf 25%);
  - BSN of buitenlands TIN;
  - documenten ter verificatie van identiteit en economisch belang.
- Het doel van het register is het voorkomen van fraude, witwassen en financiering van terrorisme.

Artikel 3.15.1:

- Jeugdhulpaanbieders met een UBO op een sanctielijst sluiten gemeenten uit van deelname aan een inkoopprocedure of de overeenkomst (grond voor ontbinding).
- Dit artikel maakt de Rusland-verklaring overbodig, omdat alle Russische UBO's op een sanctielijst staan.
- De jeugdhulpaanbieder is verantwoordelijk voor registratie in het Handelsregister.
- Gemeenten dienen actief te controleren op naleving van de registratieplicht en sanctiewetgeving.

Artikel 3.15.2:

- Bij een UBO op een sanctielijst verricht de gemeente geen betaling, ook niet voor reeds geleverde hulp.
- De aanbieder is verplicht om op eerste verzoek de UBO-gegevens te verstrekken.
- De Sanctiewet 1977 is op iedereen van toepassing.

Artikel 3.15.3:

- De jeugdhulpaanbieder moet UBO-gegevens aanleveren op verzoek van de gemeente. Verstrekt hij deze niet, of staat de UBO op een sanctielijst, dan betaalt de gemeente niet.
- De lasten voor jeugdhulpaanbieders blijven beperkt, omdat registratie al verplicht is.

Artikel 3.15.4:

- Als de gemeente niet beschikt over de vereiste UBO-gegevens, mag zij betalingen voor geleverde jeugdhulp opschorten totdat de jeugdhulpaanbieder volledige informatie heeft aangeleverd. De bewijslast ligt bij de jeugdhulpaanbieder.

Artikel 3.16 – Toezicht en handhaving

Ratio:

- De gemeente houdt toezicht op de rechtmatigheid van de geleverde jeugdhulp. Dat doet zij vanuit haar rol als opdrachtgever, maar de gemeenteraad moet deze bevoegdheid ook verder regelen bij verordening.
- De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) onderzoekt de kwaliteit van jeugdhulpaanbieders in algemene zin, waarbij deze rekening houdt met de informatiebehoefte van gemeenten. De IGJ toetst de kwaliteit van jeugdhulpaanbieders. De inspectie hanteert de *Leidraad Meldingen Jeugd*. Meldingen van gemeenten worden als 'andere meldingen' in behandeling genomen (artikel 8 Leidraad). De IGJ bepaalt vervolgens of vervolgacties nodig (artikel 9 lid 1) of mogelijk (artikel 9 lid 2) zijn.

Inhoud:

3.16.1 – Gemeente: materiële controle en fraudeonderzoek:

- De gemeente (of beter: het college of een aangewezen derde) mag materiële controle en fraudeonderzoek uitvoeren volgens de Regeling Jeugdwet en is daartoe bevoegd om persoonsgegevens – waaronder het Burgerservicenummer en gegevens van strafrechtelijke aard – van de jeugdige en diens ouders te verwerken, voor zover dit noodzakelijk is voor controle of onderzoek.
- De jeugdhulpaanbieder is op grond van artikel 7.4.0, tweede lid, Jeugdwet verplicht om de benodigde gegevens te verstrekken.
- De Regeling Jeugdwet specificeert nadere voorwaarden, methoden en voorschriften voor de gegevensverwerking bij materiële controle en fraudeonderzoek. Deze bepaling bevestigt de bevoegdheid van de gemeente en de daaruit voortvloeiende verplichting van de jeugdhulpaanbieder om hieraan mee te werken.
- Materiële controle houdt in dat de gemeente nagaat of:
  - de gedeclareerde prestatie is geleverd;
  - deze prestatie past binnen de toewijzing of beschikking;
  - de uitvoering overeenkomt met een rechterlijke uitspraak of gemeentelijke verantwoordelijkheid (bijvoorbeeld woonplaatsbeginsel);
  - een gemandateerde jeugdhulpaanbieder zich aan het mandaat heeft gehouden.

- Fraudeonderzoek betreft het nagaan of sprake is van bijvoorbeeld valsheid in geschrifte, bedrog of verduistering gericht op het verkrijgen van een voordeel waarop geen recht bestaat.
- De gemeente kan het onderzoek (deels) laten uitvoeren door de toezichthouder rechtmatigheid, als deze is aangewezen door het college, op grond van haar verordening zoals vereist in artikel 2.9, sub d, Jeugdwet. Deze toezichthouder houdt breder toezicht en heeft meer bevoegdheden dan alleen het uitvoeren van materiële controle of fraudeonderzoek.
- Informatieplicht jeugdhulpaanbieder: De jeugdhulpaanbieder:
  - verstrekt tijdig en volledig alle informatie ten aanzien van contractuele verplichtingen;
  - meldt financiële of organisatorische risico's binnen 7 kalenderdagen;
  - werkt onvoorwaardelijk mee aan aangekondigde én onaangekondigde inspecties van wettelijke inspectieorganen of gemeentelijke toezichthouders;
  - geeft opvolging aan aanbevelingen die voortkomen uit controles en inspecties.

3.16.2 – Voorkomen van nadeel voor jeugdige bij fraude:

- Stelt het college misbruik of fraude door de jeugdhulpaanbieder vast, dan mag dit niet leiden tot schade voor de jeugdige. De levering van hulp zet de jeugdhulpaanbieder ongestoord voort, maar de gemeente is niet gehouden tot vergoeding van het deel van de hulp dat met fraude gemoeid was.

3.16.3 – Aangifteplicht strafbare feiten
- Als het college of de toezichthouder strafbare feiten vaststelt bij de uitvoering van hun taken, doen zij hiervan aangifte bij het Openbaar Ministerie. Gemeenten zijn daartoe verplicht op grond van het Wetboek van Strafvordering. Gemeenten zijn verplicht aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie als zij kennis krijgen van een misdrijf waarbij misbruik wordt gemaakt van een regeling waarvoor zij verantwoordelijk zijn of waarvan de naleving aan hen is opgedragen.

Meer informatie:
Leidraad Meldingen Jeugd

Artikel 3.17 – Integriteit

Ratio:
- Een jeugdhulpaanbieder moet integer handelen. Het leveren van goede jeugdhulp behoort centraal te staan in de bedrijfsvoering.
- De gemeente ziet toe op goed bestuur en integere bedrijfsvoering.

Inhoud:
- De jeugdhulpaanbieder toont soberheid en draagt bij aan het betaalbaar houden van jeugdhulp.
- Winst maken mag, mits dit bijdraagt aan continuïteit en innovatie.
- De gemeente kan voorwaarden verbinden aan de winst, zoals het beperken van excessieve vergoedingen of dividenden.
- Integriteit en gedragscode. Een aanbieder:
  - handelt transparant, verantwoord en volgens wet- en regelgeving;
  - pleegt geen fraude, spreekt de waarheid en verzwijgt geen relevante informatie;
  - respecteert vertrouwelijkheid en beroepsnormen;
  - voorkomt belangenverstrengeling;
  - stelt het belang van de jeugdige voorop;
  - neemt besluiten vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- Transparantie wordt mede bereikt via openbaarmaking van de jaarverantwoording. Goed bestuur betekent onder meer dat de jeugdhulpaanbieder toezeggingen nakomt en dat het gedrag van bestuurders consistent en toetsbaar is.

Artikel 3.18 – Bevindingen toezichthouders

Ratio:
- Bevindingen van toezichthoudende instanties kunnen gesignaleerde risico's bevatten over de kwaliteit of rechtmatigheid van de jeugdhulp en kunnen aanleiding zijn tot nader onderzoek of beëindiging van de overeenkomst.

Inhoud:

- De IGJ en de Inspectie Justitie en Veiligheid houden toezicht op kwaliteit, veiligheid en naleving van wetgeving in de jeugdhulp. Specifieke toetsingskaders gelden voor o.a. Veilig Thuis, waarbij het JIJ-kader (Jeugd in Jeugdhulp) wordt gebruikt.
- Bevindingen worden als volgt gescoord:
  - Donkergroen – voldoet volledig aan de norm (alleen positieve bevindingen);
  - Lichtgroen – voldoet grotendeels aan de norm (meestal positieve bevindingen);
  - Geel – voldoet grotendeels niet aan de norm (meestal negatieve bevindingen);
  - Rood – voldoet niet aan de norm (nauwelijks positieve bevindingen);
  - Blauw – norm niet getoetst.
- De gemeente kan op basis van deze scores bepalen welke gevolgen dit heeft voor de overeenkomst, bijvoorbeeld via een zelf op te stellen escalatieladder of handhavingsprotocol.

Meer informatie:
JIJ-kader

Artikel 3.19 – Niet-nakoming, opzegging en ontbinding

Ratio:
- De bepalingen in dit artikel vormen een aanvulling op de regels uit het Burgerlijk Wetboek (met name artikel 6:265 BW e.v.) en op het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden, dat van toepassing is verklaard op deze contractstandaard.
- De aanvullende bepalingen zijn opgenomen om partijen extra duidelijkheid te geven over specifieke situaties waarin niet-nakoming, opzegging of ontbinding aan de orde is. Daarbij is ook expliciet geregeld dat bij beëindiging van de overeenkomst de jeugdhulpaanbieder verplicht is om, samen met andere jeugdhulpaanbieders én de betrokken jeugdige, te zoeken naar een passende overname van de ondersteuning.

Inhoud:

3.19.1 – Ontbinding zonder terugwerkende kracht:

- Wanneer de overeenkomst is ontbonden, verliest de reeds geleverde jeugdhulp haar rechtsgrond niet. Er ontstaat dan een verbintenis tot ongedaanmaking van wederzijds ontvangen prestaties. Omdat reeds geleverde jeugdhulp niet is "terug te geven", ontstaat een recht op of plicht tot waardevergoeding.
- Daarnaast kan een schadevergoedingsplicht ontstaan, aanvullend op wat in deze bepaling is genoemd.
- De in deze bepaling opgenomen maatregelen zijn afgestemd op de gekozen uitvoeringsvariant (inspanningsgericht, outputgericht of taakgericht) en beogen een passende en proportionele afwikkeling bij beëindiging. Deze bepaling staat los van fraudebepalingen.

3.19.2 – Aansprakelijkheid bij ontbinding wegens wanprestatie:

- Wanneer de gemeente besluit tot (gedeeltelijke) ontbinding van de overeenkomst wegens toerekenbare tekortkoming van de Jeugdhulpaanbieder, is de aanbieder aansprakelijk voor de geleden én toekomstige schade van de gemeente én van de betrokken jeugdige(n).

- De gemeente heeft daarbij een inspanningsverplichting om schade te beperken, in overeenstemming met artikel 6:101 BW.

3.19.3 – Onjuiste informatie tijdens inkoopprocedure:

- Als na het sluiten van de overeenkomst blijkt dat de jeugdhulpaanbieder tijdens de inkoopprocedure onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, dan geldt dit als een toerekenbare tekortkoming. De gemeente kan de overeenkomst op die grond ontbinden, bijvoorbeeld wanneer zij het aanbod bij juiste informatie niet had aanvaard.
- Deze bepaling is een expliciete vastlegging van een ontbindingsgrond die voortvloeit uit de precontractuele fase.

3.19.4 – Ontbinding zonder rechterlijke tussenkomst:

- Artikel 28 van het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden bepaalt dat partijen de overeenkomst kunnen ontbinden zonder tussenkomst van de rechter en zonder ingebrekestelling. Deze bepaling bouwt daarop voort en biedt aanvullende mogelijkheden, waaronder Bibob-bepalingen, om snel te handelen bij ernstige tekortkomingen in de nakoming.

3.19.5 – Overmacht:
- Overmacht is een wettelijk begrip (artikel 6:75 BW). Indien sprake is van overmacht, kan de jeugdhulpaanbieder nakoming tijdelijk of definitief opschorten, afhankelijk van de duur en ernst van de overmachtssituatie.

3.19.6 – Waarborg continuïteit van hulp:

- Bij beëindiging van de overeenkomst (door opzegging, ontbinding of staking van bedrijfsactiviteiten) moet de jeugdhulp aan de betrokken jeugdige zijn gewaarborgd.
- Deze bepaling verplicht de jeugdhulpaanbieder in dat geval medewerking te verlenen aan overdracht van jeugdigen aan andere jeugdhulpaanbieders.
- Het onderscheid tussen uitvoeringsvarianten komt hier alleen tot uiting in het gebruik van ‘tarieven’ (inspanning/output) versus ‘taakgericht budget’ (taakgericht).

Meer informatie:
Model inkoopvoorwaarden VNG

Artikel 3.20 – Overdracht van rechten en fusie

Ratio:
- Overdracht van contractuele verplichtingen door de jeugdhulpaanbieder aan derden vereist voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeente.
- Pandrechten zijn uitgezonderd van deze toestemming, omdat deze een gangbare vorm van zekerheid vormen richting kredietverstrekkers.
- Bij structurele wijzigingen, zoals fusie of overname, moet de gemeente kunnen beoordelen wat de gevolgen zijn voor jeugdigen en het zorglandschap.
- Zelf mag de gemeente haar verplichtingen overdragen aan andere gemeenten of publiekrechtelijke instellingen, mits deze uitvoering blijft plaatsvinden onder gelijkwaardige voorwaarden.

Inhoud:

3.20.1 – Overdraagbaarheid van rechten en plichten:

- Overdracht van rechten en plichten uit deze overeenkomst door de jeugdhulpaanbieder aan een derde is uitsluitend mogelijk met voorafgaande, schriftelijke toestemming van de gemeente. Deze toestemming heeft niet alleen betrekking op de overdracht zelf, maar ook op de geschiktheid van de beoogde overnemende partij(en).
- Pandrechten ten gunste van bijvoorbeeld banken zijn hiervan uitgezonderd. De reden voor deze bepaling is dat de gemeente verantwoordelijk blijft voor de beschikbaarheid van een passend jeugdhulpaanbod.
- Bij een Europese aanbesteding kan overdracht of vervanging van de jeugdhulpaanbieder uitsluitend plaatsvinden binnen de kaders van artikel 2.163f lid 2 van de Aanbestedingswet 2012. In dat geval moet de gemeente vooraf vaststellen of de opvolgende partij voldoet aan de oorspronkelijke geschiktheidseisen. Hiervoor kan de gemeente het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) en het inkoopdocument als beoordelingsinstrument gebruikten.

3.20.2 – Informatie bij fusie, overname of wijziging zeggenschap

- Wijzigt de structuur van de jeugdhulpaanbieder zodanig dat sprake is van vervreemding, overdracht of fusie, dan moet de jeugdhulpaanbieder dit tijdig melden bij de gemeente. De gemeente kan dan beoordelen welke gevolgen deze wijziging heeft voor de uitvoering van de jeugdhulp en de continuïteit daarvan.
- De jeugdhulpaanbieder dient alle gevraagde informatie te verstrekken die nodig is voor deze beoordeling. Dit stelt de gemeente in staat haar wettelijke verplichtingen te blijven waarmaken.

3.20.3 – Overdracht door de gemeente:

- De gemeente mag haar eigen rechten en verplichtingen uit de overeenkomst overdragen aan andere gemeenten of aan publiekrechtelijke rechtspersonen, zoals gemeenschappelijke regelingen. Deze overdracht is alleen toegestaan wanneer de derde partij de overeenkomst op dezelfde wijze blijft uitvoeren.
- Eigendomsrechten, beperkte rechten (zoals hypotheek of vruchtgebruik) en vorderingsrechten vallen in beginsel onder de overdraagbare rechten, tenzij wettelijke bepalingen of de aard van het recht zich daartegen verzetten. De jeugdhulpaanbieder dient aan de overdracht door de gemeente zijn medewerking te verlenen.

Artikel 3.21 – Financiële verantwoordelijkheid

Ratio:

- Deze bepaling gaat over drie belangrijke financiële onderwerpen: garanties (borgstellingen), voorschotten en derdenbeslag. Het doel is dat deze situaties geen nadelige gevolgen hebben voor de continuïteit van de jeugdhulp.

Inhoud:

3.21.1 – Borgstellingen:

- De gemeente wil voorkomen dat de jeugdhulpaanbieder verplichtingen aangaat met derden die het leveren van jeugdhulp in gevaar kunnen brengen. Een borgstelling (ook

wel garantstelling genoemd) betekent dat de jeugdhulpaanbieder belooft om een schuld van iemand anders te betalen als diegene dat niet doet.
- Omdat dit risico's met zich mee kan brengen voor de financiële stabiliteit van de jeugdhulpaanbieder, mag de jeugdhulpaanbieder dit alleen doen als de gemeente daar vooraf schriftelijk toestemming voor geeft.

3.21.2 – Terugbetaling van voorschotten:
- Als de gemeente een voorschot heeft betaald, moet de jeugdhulpaanbieder dat voorschot zonder uitstel terugbetalen als blijkt dat het onterecht is ontvangen.
- De jeugdhulpaanbieder mag de betaling niet uitstellen, ook niet als de gemeente nog verplichtingen aan hem moet nakomen. Zo voorkomt de gemeente dat betalingen vertraging krijgen, wat tot financiële risico's kan leiden.

3.21.3 – Derdenbeslag:
- Als een schuldeiser beslag legt op een vordering die de jeugdhulpaanbieder op de gemeente heeft, noemen we dat derdenbeslag. Bijvoorbeeld: de aanbieder moet geld betalen aan iemand anders, en die ander vraagt via de deurwaarder of de gemeente het geld rechtstreeks aan hem wil betalen. De gemeente speelt zelf geen rol in dat conflict, maar de deurwaarder betrekt haar via het beslag.

Artikel 3.22 – Noodzakelijke aanpassing:

Ratio:
- Wet- en regelgeving kunnen veranderen. Soms is het nodig om de overeenkomst daarop aan te passen.
- Alleen als aanpassen niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het aanbestedingsrecht dat niet toelaat, kunnen partijen de overeenkomst opzeggen zonder tussenkomst van de rechter.

Inhoud:
- Als wetgeving of overheidsbeleid wijzigt en dat van invloed is op de uitvoering van de overeenkomst, moeten partijen de overeenkomst aanpassen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de wet eisen stelt die niet verenigbaar zijn met de bestaande afspraken.
- Partijen moeten daar tijdig met elkaar over in gesprek.
- Alleen als aanpassing onmogelijk is, bijvoorbeeld omdat Europese aanbestedingsregels het niet toestaan, mogen partijen de overeenkomst beëindigen. Dat mag dan met een redelijke opzegtermijn en zonder tussenkomst van een rechter.

Artikel 3.23 – Geschillenregeling

Ratio:
- Om juridische procedures te voorkomen of te verkorten, kunnen partijen geschillen over jeugdhulpcontracten voorleggen aan de Geschillencommissie Sociaal Domein. Die behandelt geschillen over inkoop en uitvoering van contracten in de Jeugdwet en de Wmo 2015. Dit is afgesproken tussen gemeenten, het Rijk en zorgaanbieders.

Inhoud:
- Bij een meningsverschil tussen gemeente en jeugdhulpaanbieder moeten zij eerst zelf proberen het geschil op te lossen.

- Als dat niet lukt, kunnen zij kiezen tussen de rechter of de Geschillencommissie Sociaal Domein.
- De Geschillencommissie Sociaal Domein bestaat uit twee subcommissies:
  - één voor geschillen over Inkoop Jeugdwet en Wmo, en
  - één voor Woonplaatsbeginsel en Toegang.

- De Geschillencommissie Sociaal Domein kan alleen bindende adviezen uitbrengen. Wil een van beide partijen dat oordeel toch aanvechten, dan kan dat binnen twee maanden via de rechter. De rechter toetst het oordeel dan marginaal (dus alleen op redelijkheid).
- De Geschillencommissie Sociaal Domein mag geen oordelen geven over het bestaan of ontstaan van rechten (declaratoire of constitutieve uitspraken). In dat geval moeten partijen het geschil direct aan de rechter voorleggen.
- De geschillencommissie is alleen toegankelijk voor gemeenten en jeugdhulpaanbieders, niet voor burgers.

Meer informatie:
Geschillencommissie sociaal domein
Commissie van Aanbestedingsexperts

Artikel 3.24 – Ongeldige overeenkomst

Ratio:
- Soms sturen jeugdhulpaanbieders een ondertekende overeenkomst terug met wijzigingen. Dat is niet toegestaan. Deze bepaling voorkomt dat er verwarring ontstaat over wat er precies is afgesproken.

Inhoud:
- Een overeenkomst komt pas tot stand als een aanbod is geaccepteerd. Daarna mag je niet zomaar iets aanpassen.
- Als een jeugdhulpaanbieder zelf iets verandert in de tekst of opmerkingen toevoegt, dan zijn die wijzigingen ongeldig. De gemeente accepteert deze eenzijdige aanpassingen niet.
- Dit artikel maakt duidelijk dat alleen de officieel ondertekende versie telt, zodat er geen misverstanden ontstaan.

Artikel 3.25 – Nietigheid

Ratio:
- Soms blijkt dat een afspraak in een overeenkomst ongeldig is. Dan geldt deze bepaling: alleen de foute afspraak is ongeldig, niet de hele overeenkomst. Partijen moeten dan een nieuwe, geldige afspraak maken die zo goed mogelijk aansluit bij de oude.

Inhoud:
- Als één bepaling in de overeenkomst niet geldig blijkt te zijn, blijft de rest van de overeenkomst gewoon geldig.
- De nietige bepaling vervangen partijen door een nieuwe bepaling die wel rechtsgeldig is en zo dicht mogelijk bij de bedoeling van de oorspronkelijke bepaling blijft. Dat voorkomt dat alles ongeldig is door één fout.

Artikel 3.26 – Kennisgevingen en algemene inkoopvoorwaarden

Ratio:

- Gemeenten hebben vaak eigen inkoopvoorwaarden. Voor jeugdhulpaanbieders die met meerdere gemeenten werken is dat onhandig. Daarom is gekozen voor één standaard: het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden. Gemeenten mogen dan geen eigen voorwaarden meer gebruiken.

Inhoud:

- De gemeente gebruikt de VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden (versie september 2024, vastgesteld in oktober 2024).
- De jeugdhulpaanbieder accepteert deze voorwaarden door het tekenen van de overeenkomst. Sommige artikelen uit de VNG-voorwaarden zijn uitgesloten, omdat ze niet relevant zijn voor jeugdhulp. Dat gaat om:
  - Artikel 16.: staffel aansprakelijkheid
  - Artikel 20.1 en 20.2: facturering en betaling
  - Artikel 21: leveringen
  - Artikel 22: verpakking en transport
  - Artikel 23: overdracht van eigendom en risico
  - Artikel 25.3: vervanging van personeel

Meer informatie:
Model inkoopvoorwaarden VNG

Artikel 3.27 – Betekenis na beëindiging

Ratio:

- Als een overeenkomst eindigt, kunnen sommige afspraken nog nodig blijven. Bijvoorbeeld omdat een cliënt nog hulp ontvangt of een betaling nog openstaat.
- Dit artikel zorgt ervoor dat die afspraken gewoon blijven gelden.

Inhoud:

- Sommige verplichtingen uit de overeenkomst blijven ook na het einde ervan van kracht. Denk aan afspraken over nog te leveren hulp of openstaande betalingen.
- Dit noemen we 'materieel van betekenis'.
- Het zijn inhoudelijke afspraken die partijen moeten nakomen, ook al is de overeenkomst officieel geëindigd.

Artikel 3.28 – Aansprakelijkheid

Ratio:

- Ook de gemeente kan een gebeurtenis veroorzaken met schade voor de aanbieder tot gevolg. In deze bepaling is de aansprakelijkheid voor die schade beperkt.
- De bepalingen over aansprakelijkheid in dit artikel zijn overgenomen uit de Model Algemene Inkoopvoorwaarden van de VNG (artikel 16), met uitzondering van de tabel uit artikel 16.1.

- Er is voor de hoogte van het aansprakelijkheidsbedrag onderscheid gemaakt tussen microondernemingen (2 criteria: tot maximaal 10 personen personeel én niet meer dan 2 miljoen omzet) en overige ondernemingen.

Inhoud:
- Als het gaat over aansprakelijkheid dan geldt: schade moet worden vergoed als die aantoonbaar is en als er sprake is van een fout die toegerekend kan worden.
- Onder gevolgschade verstaan we schade die niet direct, maar indirect ontstaat door een fout, zoals gemiste inkomsten. Om misverstanden te voorkomen is in deze bepaling uitgelegd wat gevolgschade precies is: alle schade die niet rechtstreeks is veroorzaakt door de fout zelf.

Meer informatie:
Model inkoopvoorwaarden VNG

Artikel 3.29 – Wijzigen van omstandigheden

Ratio:
- Er kunnen zich omstandigheden voordoen die bij het sluiten van de overeenkomst niet voorzien(baar) waren. Jeugdhulpaanbieders en gemeenten zijn daarom verplicht hier melding van te maken aan elkaar.
- Daarnaast geldt dat de overeenkomst automatisch eindigt voor die delen waarvoor de Jeugdwet geen betalingsverplichtingen meer kent door wijzigingen in wet- en regelgeving.

Inhoud:

3.29.1:
- De jeugdhulpaanbieder moet het aan de gemeente melden als zich belangrijke veranderingen voordoen, zoals:
  - wijzigingen in de wet,
  - veranderingen in de organisatie,
  - problemen die invloed hebben op de uitvoering van de overeenkomst.

- Deze informatie helpt de gemeente om haar wettelijke taak te blijven uitvoeren.
- De verplichting geldt ook voor de gemeente richting de jeugdhulpaanbieder.

3.29.2:
- De overeenkomst geldt ook voor regels die logisch voortvloeien uit de wet of de redelijkheid.
- Als wet- of regelgeving verandert, en daardoor een afspraak in strijd komt met de wet, dan geldt die afspraak niet meer vanaf het moment dat de nieuwe wet ingaat. Vanaf dat moment vergoedt de gemeente de hulp ook niet meer op basis van die afspraak.

Artikel 3.30 – Wijziging van de contractstandaard

Ratio:
- De contractstandaard vormt een dynamisch document dat meebeweegt met ontwikkelingen in wet- en regelgeving, rechtspraak en praktijkervaringen van gemeenten en jeugdhulpaanbieders.

- Door dit artikel kunnen gemeenten en jeugdhulpaanbieders nieuwe versies van de contractstandaard direct implementeren, zonder dat een nieuwe inkoopprocedure nodig is.
- In beginsel hanteren partijen een overgangstermijn van zes kalendermaanden naar een nieuwe versie. Als nieuwe wetgeving eerder ingaat, stemmen zij de ingangsdatum van de wijziging hierop af.

Inhoud:

3.30.1:
- Het Ketenbureau i-sociaaldomein zorgt ervoor dat de contractstandaard actueel blijft. Het volgt landelijke ontwikkelingen in de inrichting van het jeugddomein, wettelijke wijzigingen, doorontwikkelingen van informatiestandaarden en nieuwe financiële en administratieve afspraken.
- Zodra zulke ontwikkelingen van invloed zijn op het contractueel kader, past het Ketenbureau i-sociaaldomein de contractstandaard, of onderdelen daarvan, aan, vult deze aan of laat bepalingen vervallen.

3.30.2:
- Gemeenten en jeugdhulpaanbieders nemen wijzigingen uit de contractstandaard ongewijzigd over, zolang die wijzigingen de aard van de opdracht niet wezenlijk veranderen en de prijs van de opdracht door de wijziging niet met meer dan 50% stijgt ten opzichte van de waarde van de oorspronkelijke opdracht. Hiermee wordt aangesloten bij de proportionaliteit in de Aanbestedingswet 2012.

3.30.3:
- Beide partijen verwerken contractuele wijzigingen die voortvloeien uit een aangepaste contractstandaard binnen zes maanden na publicatie.
- Bij wijzigingen in wet- of regelgeving sluiten zij aan bij de ingangsdatum van die wet of regeling, tenzij sprake is van overgangsrecht.

3.30.4:
- Vindt een jeugdhulpaanbieder dat hij de overeenkomst niet kan of wil voortzetten vanwege gewijzigde bepalingen in de contractstandaard, dan geldt zijn weigering als een opzegging van de overeenkomst.

3.30.5:
- Wanneer een jeugdhulpaanbieder of gemeente de overeenkomst opzegt vanwege gewijzigde bepalingen in de contractstandaard, hebben zij geen recht op schadevergoeding.
- De wijzigingen staan niet in de weg aan aanpassing van de overheidsopdracht zonder nieuwe aanbesteding, zoals toegestaan onder artikel 2.163b t/m 2.163f van de Aanbestedingswet 2012 (indien van toepassing).

Meer informatie:
Wijzigingsprocedure contractstandaarden Ketenbureau i-sociaaldomein

Artikel 3.31 – Inbreuk persoonsgegevens

Ratio:

- De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verplicht gemeenten om in de overeenkomst duidelijke afspraken te maken over de omgang met persoonsgegevens door jeugdhulpaanbieders.
- Deze bepaling borgt dat de gemeente bij uitbesteding aan jeugdhulpaanbieders haar verantwoordelijkheid onder de AVG kan blijven waarmaken.

Inhoud:

- Wanneer de jeugdhulpaanbieder bij (een deel van) de uitvoering van de opdracht optreedt als verwerker in de zin van artikel 28 AVG, sluit hij met de gemeente een verwerkersovereenkomst af. De gemeente kan daarvoor het VNG-model gebruiken.
- Voert de jeugdhulpaanbieder taken uit als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke, dan nemen partijen ook daarvoor bepalingen op in de overeenkomst.
- In beide gevallen informeert de jeugdhulpaanbieder de gemeente tijdig over relevante zaken, zoals gegevensverwerkingen, beveiligingsincidenten en eventuele datalekken.
- Zo behouden beide partijen hun verantwoordelijkheid voor de bescherming van persoonsgegevens tijdens en na de uitvoering van de opdracht.

Meer informatie:
Model verwerkersovereenkomst VNG